

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Losse beschouwingen omtrent de commissie, bij het koninklijk besluit van 18 September 1923 opgericht met opdracht de bepalingen van de grondwet, de wetboeken, de wetten en de gebruikelijke besluiten, waarvan geen officiële tekst in de nederlandse taal werd bekend gemaakt, in deze taal te vertalen; omtrent haar taak, haar bevoegdheid, haar statuut.

In het Rechtskundig Weekblad van 22 Juni 1952 is van de hand van de H. R. Senelle een artikel verschenen waarin schrijver er op wijst dat, na honderd jaar verwarring, alhoewel de wet van 28 Juni 1932 op het gebruik der talen in bestuurszaken en de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken heel wat verbetering hebben gebracht, de taal in gerechtszaken en in bestuurszaken nog ver van zuiver is. Verder vindt hij het spijtig dat sedert 1940 de Commissie voor vertaling van de wetboeken niets meer heeft gepubliceerd en er dus nog steeds geen officiële Nederlandse tekst van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en van het Wetboek van Koophandel voorhanden is.

Het is misschien niet zonder nut aan deze bedenkingen enkele losse beschouwingen vast te knopen.

* * *

Het lijkt gepast vooraf de eigenlijke stand van de zaak toe te lichten. Op het stuk van de Nederlandse tekst van onze wetten immers is de toestand op zijn minst zonderling :

Van 1830 tot 1898 werden de wetsvoorstellen en de wetsontwerpen uitsluitend in het Frans in het Parlement ter tafel gelegd en goedgekeurd. Wanneer die wetten in het Staatsblad verschenen, waren zij weliswaar vergezeld van een Nederlandse vertaling, van overheidswege bezorgd. Maar, vermits het Parlement niet over die Nederlandse tekst had gestemd, had hij geen kracht van wet en kon dus niet gebruikt worden voor de rechtbanken, voor het opmaken van de openbare akten, voor de vestiging van de rechtspraak, enz.

Hetzelfde gold voor de koninklijke besluiten, die tal van belangrijke aangelegenheden regelden.

De wet van 18 April 1898 betreffende het gebruik der Vlaamse taal in de officiële bekendmakingen, verschenen in het Staatsblad van 15 Mei 1898, bracht hierin grondige verandering :

Artikel 1 bepaalde dat de wetten zullen worden gestemd, bekrachtigd, afgekondigd in de Franse taal en in de Vlaamse taal;

Artikel 2, dat de wetsontwerpen, dat is, de teksten die van de Regering uitgaan, aan de Kamers in tweetalige tekst zullen worden voorgelegd, terwijl de wetsvoorstellen, dat is de teksten die door leden van een van beide Kamers ter tafel worden gelegd, of in eentalige tekst of in tweetalige tekst mogen worden voorgelegd, met dien verstande dat die tekst door toedoen van het bureau zal vertaald worden; dat er, in elk geval, een enige stemming zal plaats hebben over een volledige in beide talen gestelde tekst;

Volgens het bepaalde van artikel 7 zullen voortaan de betwistingen op grond van verschil van teksten worden opgelost ingevolge de wil van de wetgever, bepaald volgens de gewone regelen tot uitlegging, zonder voorrang van de ene tekst op de andere;

En artikel 8 bepaalde dat, wanneer de wet eist dat, in arresten of vonnissen, de bewoordingen der toegepaste wet worden opgenomen, alleen de Franse tekst of de Vlaamse tekst wordt ingelast, naar gelang het arrest of het vonnis in het Frans of in het Vlaams opgesteld is.

De koninklijke besluiten, aan de andere kant, zouden voortaan insgelijks opgemaakt en bekendgemaakt worden in het Frans en in het Nederlands.

De abnormale toestand die tot dusver, van 1830 tot 1898, had bestaan, nam daarmee een einde. De na de inwerkingtreding van de wet van 18 April 1898 aangenomen wetten zouden immers, zowel in het Nederlands als in het Frans, op gelijke voet kracht van wet hebben.

Daarmede waren echter niet al de moeilijkheden van de baan. De Nederlandse tekst van de wetten bleek taalkundig, op het stuk van de terminologie, vooral van de rechtsterminologie, allesbehalve keurig. Kon het anders? Wij hadden geen traditie, geen meesters, geen leiding, geen geschoolde krachten. Universitair of hoger onderwijs in het Nederlands bestond er niet; de enkele uren Nederlands in het middelbaar onderwijs volstonden niet om de studenten de nodige taalkennis bij te brengen; de passende documentatie ontbrak; er bestond geen overleg tussen

de verschillende diensten; tijdens de bespreking of de voorbereiding in het Parlement werd schier nooit enige aandacht aan de Nederlandse tekst geschonken; volledige, gans betrouwbare technische woordenboeken waren schier niet voorhanden.

Van lieverlede waren er mensen die zich ergerden over de gebrekkigheid van de bestuurstaal en van de rechtsterminologie. Ook vonden zij het al te bar dat van de Grondwet, waarvan de schoolknappen, zelfs in het lager onderwijs, toch enkele begrippen moeten meekrijgen, geen officiële, zelfs geen fatsoenlijke Nederlandse tekst bestond; dat de administratie, waar geleidelijk een zekere tweetaligheid werd ingevoerd, dat het middelbaar, het technisch onderwijs, waar toch cursussen werden gegeven in grondwettelijk recht, burgerlijk recht, fiscaal recht, enz., dat de Nederlandstalige rechtsfaculteit van een Vlaamse universiteit zelfs niet over een Nederlandse tekst van de Wetboeken beschikte: de Wetboeken immers, — Burgerlijk Wetboek, Wetboek van Strafrecht, Wetboek van Strafvordering, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, Wetboek van Koophandel, Rechterlijke Inrichting — de provinciale wet, de gemeentewet, enz., dagtekenen van vóór 1898, toen de Nederlandse tekst van de wetten een loutere vertaling van de Franse tekst was en dus geen kracht van wet had.

In 1923 besliste de toenmalige Minister van Justitie, de Hr Masson, een Commissie op te richten, die tot opdracht zou hebben een Vlaamse vertaling te bezorgen van de Grondwet, de Wetboeken, de wetten en de gebruikelijke besluiten, waarvan geen officiële tekst in die taal werd bekendgemaakt.

Die Commissie werd opgericht bij het koninklijk besluit van 18 September 1923.

Zij zou haar opdracht vervullen op de volgende basis. Alleen de door die Commissie bezorgde vertaling zou worden gebruikt voor het onderwijs in de onderwijsinrichtingen van de Staat, alsook voor het opmaken van alle openbare akten uitgaande van de wettelijk gestelde machten. Ten aanzien van de bewijskracht van die teksten werd één voorbehoud gemaakt: namelijk dat, om de moeilijkheden op te lossen die omtrent de betekenis van een bepaling mochten oprijzen, alleen, behalve voor de sinds de wet van 18 April 1898 herziene artikelen, de Franse tekst zal geleden. De betekenis van deze beperking kan met een voorbeeld worden toegelicht: moest b.v., in een geding betreffende valsheid in telegrammen gepleegd door «aangestelden bij een telegraafdienst» (Strafrecht, art. 211), of verduistering gepleegd door «aangestelden» (Strafrecht, art. 244), een van partijen, b.v. op grond van taalkundige overwegingen, beweren dat het hier niet om eigenlijke «aangestelden» ging, dan zou het Franse woord «préposé», gebruikt in bedoelde artt. 211 en 244, uitwijzen wat door die term eigenlijk wordt bedoeld.

De oprichting van die Commissie was, voor die tijd, een vooruitstrevende onderneming. Zij werd lang niet overal gunstig onthaald. Zelfs juristen gingen er heftig tegen tekeer. Een dagblad uit de hoofdstad vond het werkelijk overdreven dat zes universiteitsprofessoren zich aan een dergelijk werk moesten aanpassen. En ging dan voort: «Et nous trouvons plus singulier encore le paiement de frais de route et de séjour à allouer «éventuellement» aux membres de la compagnie. Ceux-ci ont la mission de traduire des textes. On se demande comment l'accomplissement de leur mission peut «éventuellement», nécessiter des voyages.

«Gardons-nous de dépasser la mesure et d'ouvrir la porte à de nouvelles dépenses somptuaires. Sinon, les refrains officiels sur la nécessité de comprimer les dépenses seront accueillis par les sifflets à roulettes.»

Anderen plaatsten de kwestie onmiddellijk op een hoger plan, en brachten de teloorgang van de Beschaving en de Flamenpolitiek er bij te pas...

Onmiddellijk na haar oprichting, stelde de Commissie zich aan het werk. Tussen 1925 en 1940 bezorgde zij tal van vertalingen. Al deze teksten werden bij koninklijk besluit goedgekeurd, en in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Hieronder volgt de lijst van die teksten:

— Grondwet (Goedgekeurd bij K.B. van 25 November 1925, Staatsblad van 19 December 1925);

— Wetboek van Strafrecht (K.B. van 14 November 1926, Staatsblad van 18 December 1926);

— Wetboek van Strafvordering (K.B. van 17 October 1929, Staatsblad van 5 Februari 1930); (met de wet van 31 Mei 1888 betref. de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke veroordeling);

— Burgerlijk Wetboek:

Boek I en Boek II (K.B. 22 September 1932; Staatsblad van 27 October 1932);

Boek III, Titels I en II (K.B. 9 October 1933; Staatsblad van 15 October 1933);

Boek III, Titels III en IV, (K.B. 4 Maart 1935, Staatsblad van 27-28 Mei 1935);

Boek III, Titel V (K.B. 5 September 1934, Staatsblad 13 September 1934);

Boek III, Titel VI (K.B. 9 September 1935; Staatsblad 14 September 1935);

Boek III, Titels VII, VIII, IX en X (K.B. 3 September 1936; Stbl. van 8 October 1936);

Boek III, Titel XVIII (K.B. 5 Februari 1938; Stbl. 4 Maart 1938);

Boek III, Titels XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XIX en XX (K.B. van 26 Augustus 1939; Stbl. van 16 September 1939);

— Gemeentewet (K.B. 21 November 1927; Staatsblad 11 Januari 1928);

— Provinciale wet (K.B. 25 Maart 1929; Staatsblad 9 Juni 1929);

— Besluit van het Voorlopig Bewind d.d.; 16 October 1830 betreffende de vrijheid van de drukpers, van het woord en van het onderwijs; Decreet van 20 Juni 1831 op de drukpers; Wet van 6 April 1847 tot bestraffing van de beledigingen aan de Koning; Wet van 20 December 1852 tot bestraffing van de beledigingen aan de hoofden van vreemde Staatsbesturen; Wet van 12 Maart 1858 betreffende de misdaden en de wanbedrijven die afbreuk doen aan de internationale betrekkingen; Wet van 22 September 1835 betreffende de militairen, Belgen door geboorte, die dienst genomen hebben in het buitenland; Wet van 27 September 1835 op de naturalisatie; Wet van 21 Juni 1865 houdende opheffing van nr 2° van artikel 17 en van artikel 21 van het Burgerlijk Wetboek; Wet van 1 April 1879 betreffende de Staat van Belg ten behoeve van de personen die de formaliteiten, vereist om hem te verkrijgen, hebben verzuimd of onvoldoende hebben vervuld; Wet van 7 Augustus 1881 houdende vermindering van het op de akten van naturalisatie gevestigd registratierecht; Wet van 19 December 1864 op de stichtingen ten voordele van het openbaar onderwijs of ten voordele van de beursstudenten; Wet van 15 Mei 1846 op de comptabiliteit van de Staat (met bepalingen van de wet van 20 December 1862, 28 Juli 1871, 26 Februari 1881, 23 December 1895, 28 December 1867); Wet van 29 October 1816 op de inrichting van het Rekenhof; (K.B. van 17 October 1929; Staatsblad van 19 December 1929);

— Wetten op het middelbaar en het hoger onderwijs (Wet van 1 Juni 1850 op het middelbaar onderwijs; Wat van 15 Juni 1881 tot wijziging van de wet

van 1 Juni 1850 op het middelbaar onderwijs, gewijzigd door de wet van 6 Februari 1887; Wet van 15 Juni 1883 tot regeling van het gebruik der Nederlandse taal bij het middelbaar onderwijs in het Vlaams gedeelte van het land; Wet van 15 Juni 1849 op het hoger onderwijs; Wet van 30 Juni 1879 betreffende het emeritaat voor de professoren bij het hoger onderwijs; Wet van 10 April 1890-3 Juli 1891 op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens). (K.B. van 12 Mei 1931, Staatsblad van 3 Juli 1931);

— Wetten van 18 Juni 1850-28 December 1873, op de behandeling van de krankzinnigen, herdrukt krachtens het koninklijk besluit van 25 Januari 1874. (K.B. van 15 Mei 1931, Staatsblad van 8-9 Juni 1931);

— Wetten, decreten en besluiten betreffende de rechterlijke inrichting (Wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting; Keizerlijk decreet van 14 December 1810 tot regeling van de uitoefening van het beroep van advocaat en van de tucht in de balie; Koninklijk besluit van 5 Augustus 1836 tot regeling van het beroep van advocaat en van de tucht in de balie; Wet van 15 Mei 1838 op de Jury; Wet van 1 Mei 1849 op de rechtbanken van eenvoudige en van correctionele politie; Wet van 25 Juli 1867 betreffende de ontslagverlening aan de magistraten; Wet van 10 Januari 1891 betreffende de pleidooien bij de rechtbanken van eerste aanleg. K.B. van 31 October 1931, Staatsblad van 20 November 1931);

— Boswetboek van 19 December 1854 (K.B. van 8 Juli 1937, Staatsblad van 14 Augustus 1937);

— Wetten en besluiten betreffende de maten en gewichten (Wet van 1 October 1855 op de maten en gewichten; Internationale Overeenkomst van 20 Mei 1875 gewijzigd door de Internationale Overeenkomst van 6 October 1921; Koninklijk besluit van 4 October 1855 tot algemene uitvoering van de wet op de maten en gewichten; Koninklijk besluit van 6 October 1855 tot regeling van de ijkdienst en toezichtsdienst en van de wijze waarop de overtredingen in die zaken worden vastgesteld; Koninklijk besluit van 13 November 1858 houdende nieuw reglement betreffende de vervaardiging van de maten en gewichten; Koninklijk besluit van 15 Februari 1859 betreffende de maten en gewichten, en uitvoering van artikel 9 van de ijkwet betreffende de fusten; Koninklijk besluit van 23 Mei 1859 betreffende de maten en gewichten, en toepassing van de ijkwet op de gasmeters; Koninklijk besluit van 28 Mei 1864 waarbij de personen worden aangeduid die wettelijke maten en gewichten moeten hebben; Koninklijk besluit van 18 April 1865 betreffende de maten en gewichten; Koninklijk besluit van 1 Juni 1896 betreffende de standaardprototypen van maat en gewicht; Koninklijk besluit van 1 Juni 1896 betreffende de keukenbalansen (K.B. van 20 September 1939, Staatsblad van 27 September 1939).

* * *

De bovenstaande lijst toont aan, welke teksten vertaald werden, en welke teksten nog moeten vertaald worden.

Moeten nog vertaald worden: onder de Wetboeken: het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering en het Wetboek van koophandel.

Moeten verder nog vertaald worden, ter voldoening aan de opdracht, in het oprichtingsbesluit aan de Commissie gegeven, tal van wetten en besluiten die vóór de inwerkingtreding van de wet van 18 April 1898 zijn verschenen.

* * *

Talrijke en afdoende redenen wijzen op de dringende noodzakelijkheid, de Commissie voor vertaling van de Wetboeken in de gelegenheid te stellen haar taak voort te zetten en te voltooien.

Het is onthutsend te bedenken dat onze administratie, onze universiteiten, onze hogere technische scholen, de juristen, de magistratuur, het bankbedrijf, de handels- en nijverheidsbedrijven, de mensen van het vak, nog geen verzameling van Wetboeken voorhanden hebben, naar het model, om er maar twee te noemen, van de Codes belges van Servais en Mechelynck, en de Nederlandse Wetboeken, door Fruin... De Codes toch, vormen de basis en ieder man van het vak voelt toch tussendoor de behoefte om naar de bron op te klimmen.

Een ander, niet te onderschatten bezwaar, te wijten aan het feit dat noch het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, noch het Wetboek van Koophandel officieel vertaald werden, is het volgende:

In die beide wetboeken werden, ook na de wet van 18 April 1898, verschillende artikelen ingevoegd of gewijzigd, die dus kracht van wet hebben. In het Wetboek van koophandel b.v. werd de ganse Titel IX over de vennootschappen gewijzigd door verschillende wetten, die gecoördineerd werden bij het koninklijk besluit van 30 November 1935; in het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering werden talrijke artikelen gewijzigd bij het koninklijk besluit nr 300 van 30 Maart 1936. Ook andere, minder belangrijke wijzigingen werden in die Wetboeken ingevoegd ingevolge de goedkeuring van bepaalde wetten die een wijziging van bepaalde artikelen van Rechtsvordering of van het Wetboek van koophandel noodzakelijk maakte. Verder is het niet uitgesloten dat door toedoen van de Regering, of door toedoen van een Parlements lid, een ontwerp of een voorstel tot wijziging van een bepaalde stof van het Wetboek van koophandel of van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering ter tafel wordt gelegd. Welnu, het is, aan de ene kant, een hopeloos gesukkel en feitelijk onbegonnen werk, een behoorlijke Nederlandse tekst te bezorgen van een onderdeel van een Wetboek of een wet, waarin negentig op de honderd termen nog niet officieel vastgelegd zijn. Hoe zal, aan de andere kant, de Commissie voor vertaling van de Wetboeken het aan boord moeten leggen om, tussen de wetskrachtige teksten van verschillende data, waarin fataal de terminologie en de zinsvorming allesbehalve eensluidend zullen zijn, een veilige weg te vinden en een bevredigende eenheid te bereiken? Met wat fantasie en kunstzin is het mogelijk, met lappen en lapjes, een aardig vloerkleedje of matje aaneen te knutselen; maar kunst- en vliegwerk past allerminst voor een Wetboek.

Die toestand wordt nog verergerd door het feit dat vaak een bepaalde wetstechniek werd aangewend, die althans wat de Nederlandse tekst betreft, allesbehalve aanbeveling verdient, en die er in bestond, wanneer men oordeelde slechts een zin, een zinsgedeelte of soms maar enkele woorden in een artikel te moeten wijzigen, in het ontwerp of het voorstel slechts de wijziging van die zin, dat zinsgedeelte voor te stellen. Het gevolg hiervan is, dat in sommige wetsteksten die van vóór de wet van 18 April 1898 dagtekenden, b.v. alleen het 6° of het 9° van een artikel een Nederlandse wetskrachtige tekst heeft, en dat bedoeld zinsgedeelte in de lucht hangt, soms zonder hoofdzin, soms zonder werkwoord...

Een ander, even spijtig euvel, eveneens te wijten aan de ontstentenis van een officiële Nederlandse tekst van onze wetboeken en wetten is het gebrek aan eenheid, de slordigheid, de onjuistheid, de soms hope-loze verwarring die heerst in de terminologie en meer

bepaald in de rechtsterminologie van de van de overheid uitgaande stukken en akten. Die toestand is te begrijpen. De administratie, de rechtbanken, de deurwaarders, de notarissen, de pleitbezorgers, enz. moeten dagelijks, in hun stukken en akten, termen ontleenen aan onze Wetboeken en wetten (Rechtsvordering: regeling van de bevoegdheid, rechtspleging voor de rechtbanken, getuigenverhooren, dagvaardingen, expertises, beslag, nalatenschappen; Koophandel: pand, vervoerovereenkomsten, wisselbrieven, scheepvaart, faillissement, enz.). Waar kunnen zij te rade gaan? Wij bezitten weliswaar enkele technische woordenboeken; er bestaat een uitstekende vertaling van het Wetboek van koophandel; sommige handleidingen ten gerieve van het onderwijs kunnen uitmuntend worden genoemd, en de opstellers er van moeten zich, alleen maar om het juiste woord te vinden, verbazende inspanningen hebben getroost. Maar al die teksten missen het gezag van het officiële. Alle gezaghebbende voorlichting en leiding ontbreekt. Het zou nochtans heel wat gemakkelijker zijn, heel wat veiliger, veel tijdverlies doen uitsparen en misverstand voorkomen, kon men, in geval van twijfel omtrent de gepastheid of de juistheid van een bepaalde term, gewoon zijn Wetboek opslaan. Het mag toch niet langer zijn dat, bij gebrek aan voorlichting, leidraad en houvast, die stukken en akten moeten ineengeflansd worden met termen van eigen vinding, eigen maaksel, soms verouderde of onjuiste termen. Het volstaat toch niet dat sommige ministeriële officieren hun stukken afschrijven uit verouderde, meestal indertijd uit het Frans vertaalde formulierenboeken. Het is beschamend dat een rechtbank van eerste aanleg, wanneer zij getuigen oproept, hun nog steeds laat weten dat «zij recht hebben aan een taks, indien zij zich een myriameter of meer overbrengen door gewoonlijke baan of door ijzeren baan». Wel heeft men dat geschrijf in de nieuwe spelling gesteld, maar de taalkemels, die er ongestoort rondhuppelen, heeft men verzuimd te verjagen...

Het is werkelijk hoog tijd dat passende schikkingen worden getroffen — met name een degelijke officiële Nederlandse tekst, ten gerieve van hen die hem willen overnemen — eerst om al de onnauwkeurige of verkeerde termen te weren, daarna om de passende terminologie in te voeren. Voor onze terminologie geldt ten volle het gezegde van een Frans grammaticus: «Ce n'est pas assez d'apprendre à bien parler et à bien écrire, il faut encore et avant tout, désapprendre à mal parler et à mal écrire.»

In verband hiermede mag de aandacht gevraagd worden voor twee bedenkingen, die misschien enigszins buiten het bestek van dit betoog vallen maar toch verdienen onder de ogen te worden genomen:

De taal, door de overheid gebruikt, werkt ten goede of ten kwade in op de taal van het volk. Als de hogere standen, de mensen van het vak, de overheid, zich keurig uitdrukken, dan zal die keurige taal, als het zo mag gezegd worden, doorzippelen; dan zal ook de gewone man, die de gelegenheid niet had veel schoolkennis op te doen, de juiste term opvangen uit de mond van zijn intellectueel of technisch meerdere, die termen leren gebruiken, zorg en keurigheid betrachten, en zodoende geleidelijk zijn woordenschat verrijken en verruimen. Er wordt veel gezwamd met democratie; dat is echte democratie.

De andere bedenking is de volgende: om toegang te krijgen tot de overheidsdiensten en meer speciaal om in vast verband te worden benoemd, moeten de kandidaten voor die betrekkingen een examen afleggen; de regularisatie, aan de andere kant, van de tijdelijke beambten, de duizende tijdelijken, is in het

verschiet. Van hen wordt, naar gelang van hun graad, een min of meer grondige en uitgebreide kennis vereist van tal van bepalingen uit de wetboeken, de wetten en besluiten die hun bestuur aanbelangen. Welnu, de op de Vlaamse taalrol ingeschreven recipiendi, die reeds voor speciale moeilijkheden staan wegens het feit dat sommige wetten en besluiten van na 1898, vooral van kort na 1898, niet altijd keurig kunnen worden genoemd, ontmoeten verhoogde moeilijkheden door het feit dat van twee wetbeken, van tal van wetten en besluiten van vóór 1898 geen officiële Nederlandse tekst voorhanden is. Zij moeten zich derhalve behelpen met de Franse tekst, waarmee zij uiteraard minder vertrouwd zijn. Zij moeten dus eerst heel wat taalkundige hindernissen overwinnen, dan de behandelde stof onder de knie krijgen, en daarna moeten zij gaan tasten en zoeken om met passende bewoordingen de opgedane kennis in woorden te brengen. Hoe wil men dat zij, op voet van gelijkheid met de Franstalige kandidaten, zich de te behandelen stof eigen maken en zich met dezelfde nauwkeurigheid en keurigheid uitdrukken?

* * *

Er blijken dus redenen te over te zijn om de Commissie voor vertaling van de Wetboeken, ten spoedigste in de gelegenheid te stellen haar taak voort te zetten en te voltooien.

Maar, vooraleer de door haar bezorgde teksten worden gepubliceerd, zal het misschien wenselijk en misschien nodig zijn het statuut van de Commissie nader af te bakenen en te omlijnen.

De Commissie zou ten eerste de gelegenheid moeten krijgen haar teksten van al de wetboeken te coördineren en te herzien. Voorzeker, de Commissie voor vertaling van de wetboeken heeft reuzewerk verricht. Om dit te beseffen volstaat het te kijken van waar zij vertrokken is — de chaos — en wat bereikt werd. Men bedenke verder dat ogenschijnlijk eenvoudige kwesties onverwachte moeilijkheden opleverden: voor de misdrijven, bedoeld in art. I van het Wetboek van strafrecht bijvoorbeeld, en voor de misdaden en wanbedrijven tegen personen, bedoeld in de artt. 392 en volgende van Strafrecht, waar ons Strafrecht van het Nederlands Strafrecht afwijkt, moest een terminologie worden gevonden die duidelijk zegt wat bedoeld wordt, en toch met het Nederlands taaleigen strookt.

Toch vertoont het werk van de Commissie enkele onvolkomenheden. Dit was onvermijdelijk. Een werk zoals de vertaling van de Wetboeken is een werk dat één geheel vormt, dat slechts voltooid is, werkelijk af is na een tweede, derde, zorgvuldige lezing van het geheel; en dat geheel bestaat nog niet. Verder heeft de Commissie niet al de teksten van de wetboeken ineens laten verschijnen. Zij heeft ze eerder, om het zo te zeggen, bij afleveringen gepubliceerd. Haar werk strekt zich uit over een periode gaande van 1925 tot 1939; Boek I van het Burgerlijk Wetboek onder meer is verschenen in 1952, de laatste Titels van Boek III in 1939. Al die teksten zijn dus niet door dezelfde handen gegaan; niet altijd is er een even uitgesproken aanleuning bij de in de Nederlandse Wetboeken geldende terminologie, denkwijze en woordvorming terug te vinden.

Verder zijn er enkele onvolkomenheden die zouden moeten geweerd worden:

Gebruik van verschillende termen voor hetzelfde begrip.

«Officier du ministère public» b.b. wordt vertaald door «ambtenaar van het openbaar ministerie»

in de Grondwet, art. 101; Rechterlijke Inrichting, art. 180; Wetboek van Strafrecht, artt. 237, 263, 264, 265. Door « officier van het openbaar ministerie » in het Wetboek van strafvordering, art. 392; Rechterlijke Inrichting, artt. 72, 125, 154, 205, keizerlijk decreet van 14.12.1810, art. 35; wet van 1 Mei 1849 betreffende de rechtbanken van eenvoudige politie, art. 3; Wetboek van strafrecht, artt. 158, 159.

De Commissie heeft een soms hybridische vertaling bezorgd van de verouderde termen die nog in de Belgische wetboeken voorkomen. Termen als « Fransman, Frankrijk, Franse wet », enz. werden nu eens behouden, dan weer werden die specifiek Franse termen door een met het Belgisch recht overeenstemmende term vervangen, bv. « Empereur » door « Koning » in tal van artikelen, « caisse du receveur de la régie impériale » door « depositio- en consignatiekas » in art. 813 van het Burgerlijk wetboek.

De vraag kan worden gesteld of sommige vertalingen gans gelukkig zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor de weergave van de Franse woorden « les bâtimens de l'Empereur » in de artt. 59, 86, 988, 989 van het Burgerlijk wetboek vertaald door « 's Konings schepen »; « les armées de l'Empereur », in art. 436 van hetzelfde Wetboek, weergegeven door « de legers van de Koning ».

Bij de vertaling van Boek III, Titel XVI van het Burgerlijk wetboek, die bij koninklijk besluit van 26 Augustus 1939 werd goedgekeurd, samen met de Titels XI, XII, XIII, XIV en XVII, (artt. 2059 en volgende), heeft de Commissie uit het oog verloren dat zij in het Wetboek van strafrecht, goedgekeurd bij het koninklijk besluit van 14 November 1926, onder art. 46 en volgende van Strafrecht, reeds een vertaling had bezorgd van de art I tot art. 6 van de wet van 27 Juni 1871 op de lijfswang, zodat er twee niet gans gelijk-luidende officiële teksten van die wet bestaan.

Het zal, ten tweede, waarschijnlijk nodig blijken het statuut van de Commissie voorgoed te bepalen.

De huidige toestand is de volgende: de vertalingen bezorgd door de Commissie worden bij koninklijk besluit goedgekeurd. Volgens het goedkeuringsbesluit zal die vertaling alleen gebruikt worden voor het onderwijs in de onderwijsinrichtingen van de Staat, alsook voor het opmaken van alle openbare akten uitgaande van de wettelijk gestelde machten. Om de moeilijkheden op te lossen die omtrent de betekenis van een bepaling mochten oprijzen geldt alleen, behalve voor de sinds 18 April 1898 herziene artikelen, de Franse tekst van de wetboeken of wetten.

Een eerste gevolg van die regeling is, dat onze wetboeken van lieverlede een hybridisch uitzicht gaan vertonen: teksten van na de inwerkingtreding van de wet van 18 April 1898, die kracht van wet hebben; tekst van de Commissie, enkel bij koninklijk besluit goedgekeurd, en die, ingeval van betwisting, naar de Franse tekst zal geïnterpreteerd worden. De bezwaren van een dergelijke regeling treden nog duidelijker naar voren wanneer, in teksten door de Commissie vertaald, niet gans het artikel, maar slechts een gedeelte er van wordt gewijzigd.

Een ander gevolg van deze eerder onbevredigende regeling is, dat soms schikkingen worden getroffen die, althans wat de Nederlandse tekst betreft, alles behalve gelukkig kunnen worden geheten.

Een typisch voorbeeld hiervan is de wet van 15 December 1949 « tot verbetering van de verouderde termen van de Franse tekst van het Burgerlijk Wetboek en tot vaststelling, in die tekst, van sommige stilzwijgende opheffingen », verschenen in het Belgisch Staatsblad van 1-2-3 Januari 1950.

De bedoeling van die wet was, enerzijds, sommige

verouderde uitdrukkingen, meestal aan het Frans wetboek ontleend, en die in onze wetgeving niet meer thuis horen, door passende Belgische termen te vervangen en, anderzijds, sommige stilzwijgende opheffingen of wijzigingen, die vóór de wet van 18 April 1898 aan het Burgerlijk wetboek werden gebracht, maar die niet uitdrukkelijk werden verwezenlijkt, vast te stellen. De artikelen I tot en met 27 van die wet vermelden de vervangen uitdrukkingen, de artikelen 28 tot en met 29 de opheffingen.

Het ongewone van die wet is, dat alleen in de Franse tekst die verouderde uitdrukkingen worden vervangen of opgeheven. Waarom zulks wordt gedaan, wordt uitgelegd in de Memorie van toelichting (Parlementair bescheid, Senaat, 1947-1948, nr 450) die bepaalt dat het aan de Commissie voor vertaling van de wetboeken zal behoren « rekening te houden met de door het onderhavig ontwerp doorgevoerde aanpassingen wanneer zij de vertaling van het Burgerlijk Wetboek, zal herwerken ».

Die regeling lokt alvast enkele bedenkingen uit:

De Commissie voor vertaling van de Wetboeken heeft een bepaalde en nauwkeurig omlijnde opdracht: een Nederlandse tekst te bezorgen van de Wetboeken, de wetten en de gebruikelijke besluiten waarvan geen officiële tekst in die taal werd opgemaakt. Is het aangewezen de Commissie opdracht te geven teksten van na de wet van 18 April 1898 te vertalen? Ze ermede te belasten, en nog wel achteraf, naar wetten van na 1898, de door haar vroeger bezorgde teksten bij te werken?

Men ontkent aan de door de Commissie bezorgde teksten, die bij koninklijk besluit, met het reeds aangeduide voorbehoud, werden goedgekeurd, kracht van wet. Maar, heeft het dan veel zin diezelfde Commissie, met dezelfde bevoegdheid, opdracht te geven, en weer achteraf, teksten te bezorgen die immers weer slechts onvolledige kracht van wet hebben? Zodat men voor deze zonderlinge toestand zal komen te staan: teksten van een Wetboek van na de wet van 1898 en van na de wet van 15 Decemder 1949 met volledig rechtskrachtige tekst in het Frans en onvolledige wetskracht in het Nederlands.

En had men dan toch die regeling willen volgen, ware het dan niet geraten geweest er voor te zorgen dat, vóór de goedkeuring van de wet van 15 December 1949, de Commissie voor vertaling van de Wetboeken zou klaar gekomen zijn met haar herziene tekst, zodat beide, én de Franse én de Nederlandse tekst, gelijktijdig door het Parlement konden worden aangenomen?

De meeste wijzigingen zijn onbeduidend: « Empereur » wordt « Roi », « hospice » wordt « commission d'assistance publique », enz. Andere echter zijn uitvoeriger. Door art. II van de wet van 15 December 1949 bv. worden in de artikelen 96 en 97 van het Burgerlijk wetboek de woorden « inspecteur aux revues de l'armée » vervangen door de woorden « officier d'administration dans les bataillons, officier commandant de compagnie ou d'unité indépendante dans les compagnies ou unités indépendantes ». Enkele schijnen zelfs verder te reiken dan een loutere vormwijziging. Art. 427 van het Burgerlijk Wetboek bv., zoals het gewijzigd wordt bij art. 16 van de wet van 15.12.1949, geeft een volledige en meer uitgebreide opsomming van de personen die van de voogdij zijn vrijgesteld. Gesteld dat later, na vertaling van die teksten door de Commissie, een betwisting zou rijzen omtrent de betekenis van een bepaling van die Nederlandse tekst, is het gans normaal dat alsdan, in 1953 of later, alleen de Franse tekst van de wet zal gelden?

Wat er ook van zij, één feit staat vast: de wet van

15 December 1949 is in het Staatsblad van 1-2-3 Januari 1950 verschenen; wij zijn nu in 1953. En nog is de zaak niet in orde; nog is er geen oplossing in het verschiet.

En ik kan mij niet van de indruk ontmaken dat men, met de bedoeling, zoals men dat uitdrukte, «de faire la toilette du Code civil», van het Burgerlijk wetboek een onding heeft gemaakt, het haar opgestreuveld, dweers, strof, schots. En dat de goorheid van dat mormel niemand kan schelen, niemand deert.

De proef op de som?

Gesteld dat iemand de tekst van de Code civil en van het Burgerlijk wetboek zou willen bezorgen, Franse tekst en Nederlandse tekst naast elkaar bv., zoals het Wetboek van Simon en De Beus. Hoe zullen die teksten er uitzien?

De wet van 15 December 1949 bevat twee gedeelten: de artt. 1 tot en met 27, die verouderde teksten vervangen, alleen in de Franse tekst; de artt. 28 tot en met 29, die bepaalde teksten opheffen, alleen in de Franse tekst. De wet zegt niet dat die wijzigingen en opheffingen ook voor de Nederlandse tekst zullen gelden; integendeel, dat zij later zullen doorgevoerd worden door de Commissie. De honderden artikelen, die bij de artt. 1 tot en met 27 van de wet van 15.12.1949 werden gewijzigd, zullen dus, soms merkkelijk, in de Franse en de Nederlandse tekst, verschillen. Aan de andere kant, talrijke artikelen van het Burgerlijk wetboek zullen in de Nederlandse tekst woorden en zinsgedeelten bevatten, die door de artt. 28 en 29 van de wet van 15 December 1949 uit de Franse tekst werden geweerd.

Tweede proef op de som: gesteld dat een rechter, in zijn Nederlandstalig vonnis, de toepasselijke artikelen van het wetboek moet aanhalen, welke tekst zal hij citeren? De Nederlandse? De Nederlandse van de Commissie? Een andere bestaat er niet; er aan peuten om hem met de tekst van de wet van 15.12.1949 overeen te brengen mag hij niet, kan hij niet. Het zonderling geval zou zich dus kunnen voordoen dat, in hetzelfde Hof, in twee identiek gelijke vonnissen, het ene in het Frans, het andere in het Nederlands gegeven, identiek dezelfde artikelen in andersluidende bewoordingen zijn gesteld...

Of moet hij de eigenlijke bewoordingen van het wetboek, de laatste, de officiële, door de wet van 15.12.1949 aangepaste bewoordingen van die artikelen, dus de Franse, aanhalen? Zonderling resultaat van de bedoeling enkele verouderde termen te weren...

Derde proef op de som: gesteld dat een vreemd land aan België vraagt hem de officiële Nederlandse tekst te bezorgen van het Burgerlijk wetboek. Het zal die mensen ginder heel wat hoofdbrekens kosten voor zij uit die ingewikkelde geschiedenis wijs geraken...

* * *

Het blijkt dus ten overvloede dat deze aangelegenheid speciale aandacht en een onverwijld oplossing vergt.

Eensdeels voor het onmiddellijke; namelijk, een bevredigende oplossing voor het Burgerlijk wetboek in verband met de bepalingen van de wet van 15.12.1949.

Anderdeels voor de toekomst. Immers, de Minister van Justitie van toen heeft, zoals blijkt uit de Handelingen van de vergadering van de Senaat van 10 November 1948, bij de bespreking van de bovenbedoelde wet van 15.12.1949, zijn inzicht te kennen gegeven ook de andere wetboeken, waarin gelijkaardige verouderde uitdrukkingen en zinswendingen voorkomen, te moderniseren.

* * *

Speciaal indien dat in 1948 uitgedrukte voornemen werd doorgedreven, ware het misschien geraden te onderzoeken of geen bevredigende oplossing zou kunnen bereikt worden langs de volgende weg: aan de Commissie voor vertaling van de Wetboeken opdracht geven een Nederlandse tekst te bezorgen van de Wetboeken, al haar teksten te herzien (eventueel, voor zover het kan en noodzakelijk mocht blijken, sommige verkeerde of minder juiste termen, die ingevolge de talrijke wijzigingen, sedert 1898 in onze Wetboeken langs wettelijke weg aangebracht, in onze Wetboeken zijn geslopen, door passende termen te vervangen); en dan, dat gaaf geheel aan het Parlement voorleggen.

H. HEYMANS.

NAAR DE CODIFICATIE VAN HET ADMINISTRATIEF RECHT?

De studie van het administratief recht in België neemt van dag tot dag een ruimere plaats in, in het geheel van ons rechtspatrimonium. De uitbreiding der sociale en economische activiteiten die een grotere inneming van het staatsapparaat tot gevolg gehad hebben en de recente instelling van onze Raad van State zullen aan dit verschijnsel niet vreemd zijn. Het komt ons gepast voor, in betrekking hiermee, volgende beschouwingen te wijden aan het probleem van de zogenaamde codificatie van het administratief recht.

1) Voorafgaandelijk menen wij te mogen wijzen op het gevaar dat er bestaat het administratief recht al te veel van het privaatrecht te dissociëren. Ons inziens verliest men uit het oog dat de uitbouw van de administratieve rechtsregelen grotendeels berust op de principes van het privaatrecht. Historisch nochtans is het privaatrecht ontstaan en gegroeid buiten het administratief recht om dat alleen sinds enkele decennia de aandacht is gaan opeisen der juristen en waarvan de beoefening noodzakelijk werd gezien de

engere betrekkingen tussen de particulieren en de steeds in omvang toenemende staatsorganen.

Het wil ons echter voorkomen dat, moest het administratief recht een uitbreiding gekend hebben ten tijde van Napoleon zoals het heden ten dage het geval is, we menige administratiefrechtelijke regelingen in het Burgerlijk Wetboek zouden aangetroffen hebben. Tussen het handelsrecht b.v. dat op het einde van de 18e eeuw reeds een grote bloei kende en waarvan vele beschikkingen in het Burgerlijk Wetboek voorkomen, en het administratief recht, dat hoofdzakelijk de betrekkingen der burgers met de Staat tot voorwerp heeft, bestaat slechts een onderscheid in graad.

Beiden — handelsrecht en administratief recht — leunen in zulke mate aan bij het private recht dat die twee rechtsvakken alle inhoud zouden verliezen en juridisch- sociologisch ondoelmatig zouden zijn moest men ze opbouwen zonder behulp van de hoofdbeginselen die aan het privaatrecht ten grondslag liggen.

2) Het is juist daarom — omdat het administratief recht een uitwas is, op het publiekrechtelijke gebied, van diezelfde beginselen die de betrekkingen der particulieren op privaatrechtelijk gebied vorm gegeven hebben — dat wij, logisch gesproken, menen dat de term «administratief» recht zó misleidend en, streng genomen, verkeerd is.

Die uitdrukking wijst eerder op een inwendige inrichting van de bestuursorganen en op de regeling van de wederzijdse betrekkingen van die organen. Ten hoogste zou men op het gebied van de verhoudingen tussen bestuur en particulieren die term kunnen aanvaarden daar waar een dominerende invloed toegekend wordt, in de wording en in de regeling van die verhoudingen, aan de administratie, t.t.z. waar er een duidelijk uitgesproken overwicht ligt bij het bestuur en waar het particulier belang moet wijken voor het algemene (o.a. het gebied der decentralisatie en der rechtspersoonlijkheid, toegekend aan instellingen die algemene belangen behartigen, der concessies en openbare domeinen).

Voor de rest moet men de verhouding bestuur-particulieren regelen door principes ontleend aan het privaatrecht (hoofdzakelijk de contracten en de culpa-leer) zowel als aan het publiekrecht (o.a. de moderne risico leer en de personificatie der privaatrechtelijke groeperingen). Streng juridisch, menen wij dan ook dat de term «publiek» recht — die niet mag verward worden met het staatsrecht — juist zou zijn om verscheidene gebieden van het «administratief» recht aan te duiden. Zonder de uitdrukking zelf te veroordelen geloven wij toch dat het toepassingsgebied van het administratief recht fel dient ingeperkt te worden.

3) Een essentiële denkfout is het ook te gewagen van een volledige codificatie van het administratief recht. Uit zichzelf ontsnapt een deel dezer stof aan alle wettelijke duidelijk uitgestippelde regeling. De oorzaak kan men geredelijk vinden in het wisselend en schuivend geheel der bestanddelen die met de vorming en de uitbouw der staatsorganen en de functies en bevoegdheden der uitvoerende macht samenhangen (1).

Wij hebben hier te doen met principes waarvan de toepassing op administratiefrechtelijk plan soms zeer elastisch is. Een groot gebied van het administratief recht is gebaseerd op algemene normen die moeilijk in het keurslijf passen ener wet die hoofdzakelijk concrete verhoudingen beoogt te regelen.

4) Zo komen we er natuurlijk toe te besluiten tot de grote rol die de rechter bij het omschrijven der betrekkingen tussen bestuur en particulieren en in de uitgroei van de bevoegdheden der Staatsorganen te vervullen heeft. Het is de rechter — bij ontstentenis en tekortschieten van de wetgever — die zal de zorg hebben over de vorming van het administratief recht — *sensu lato* — onder een zij het dan ook pretoriaanse vorm. De rechter overschrijdt om zo te zeggen zijn normale bevoegdheden van conflicten-regelaar om zich een ruime rechtsprekende bevoegdheid eigen te maken.

5) Hoger wezen wij op het gevaar der dissociatie tussen het administratief recht en het privaatrecht. Dit belet ons echter niet te zeggen dat het administratief recht een eigen discipline uitmaakt. De noodzakelijkheid van een nauwkeurig inzicht in de soms wisselende functies en bevoegdheden van de administratieve organen, het afwegen van het privaatrecht en het algemeen belang, het zich stellen van volledige nieuwe problemen, wettigen het bestaan van een bijzondere rechter die de principes die aan de grondslag liggen van de privaatrechtelijke verhoudingen niet heeft

laten bevroren en verstarren in het Burgerlijk Wetboek.

Het administratief recht is in grote mate een rechtsconstructie die gesteund is niet op de bepalingen zelf van het Burgerlijk Wetboek maar op de beginselen die deze bepalingen ingegeven hebben. Het is in deze gedachtengang dat men de instelling van de Raad van State moet plaatsen. Dit organisme is best geplaatst om de belangen en noden van het bestuur te kennen. Anderzijds ware het verkeerd de Raad van State een zuiver «administratieve» rechter te noemen. De Raad bevindt zich immers halverwege tussen de particulieren en de Staat. Het ware juist de Raad van State de «niet-gewone» rechter te noemen die bevoegd is daar waar de gewone rechter het niet is of — zoals het heden wel mogelijk is — verkiest van zich niet bevoegd te verklaren.

De Raad van State die in grote mate deelneemt aan de opbouw van het administratief recht zal hierbij rekening houden met de rechten van de particulieren en van de Staat. Wellicht een zeer kiese en zware taak die een soms aarzelende en casuïstische rechtspraak tot gevolg zal hebben die des te meer te begrijpen valt als men beseft dat de Raad in deze periode zowel de taak van wetgever — hoeveel leemten vertoont de wet van 1946 niet? — als van rechtsprekend orgaan moet opnemen. De grote rol van de Raad kan dus niet genoeg beklemtoond worden.

Het is ook de tussenkomst van de Raad die een verzekering uitmaakt voor de belangen van de particulieren tegen het machtsmisbruik van het bestuur. Onjuist is het dus in de vorming van het administratief recht een verzwakking te zien van het privaatrecht en een gevaar voor overdreven staatsingrijpen, zoals sommige Franse schrijvers vrezen.

Het optreden van de Raad van State kon niet op gepaster ogenblik gebeuren. Ontstaan in een periode van reusachtige uitbreiding van het staatsapparaat — dat weliswaar sociaal en economisch gemotiveerd is — is de Raad geroepen om aan het administratief recht een richting te geven die gunstig uitvalt voor de particulieren als lofprijs voor de grotere verplichte deelname van deze laatste aan de behartiging der algemene staatsbelangen.

Besluit :

Het past dan heden ten dage niet toe te geven aan de zucht van modernisme die ook op rechtswetenschap haar neerslag heeft.

Het kan misschien oorspronkelijk klinken te gewagen van het administratief recht als van een volledig nieuw rechtsvak dat zich buiten het privaatrecht beweegt en zich blind te staren op het steeds groeiend staatsingrijpen maar ons inziens is dit vals. Het gaat niet op het administratief recht van het privaatrecht af te scheiden. De gemeenschap die uit de mens ontstaan is, vindt ook in hem haar reden van bestaan, hoe drukkend ook in sommige perioden en op verscheidene gebieden het overwicht en de tussenkomst kan zijn van de Staat in het geheel van het rechtsleven. Moest men dit over het hoofd zien dan zou men de basis zelf van het recht aantasten.

HUGO VAN EECKE.

(1) Wij denken hier speciaal aan de gebieden der intrekking van sommige administratieve akten, aan het souverain appreciatievermogen dat het bestuur — als ontwerper der akten — soms bezit, aan de opportuniteitsoverwegingen en de zorg voor het algemeen belang die moeilijk in een wet te verwoorden zijn.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 23 October 1952.

Eerste-voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-verslaggever : M. Piret.

Eerste advocaat-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Belastingen. — De bedrijfsbelasting en daarmee gelijkgestelde belastingen kunnen op de goederen van de vrouw worden verhaald, ook wanneer de bedrijfsinkomsten van de man en die van de vrouw in werkelijkheid niet zijn samengevoegd.

Ten onrechte heeft het bestreden arrest uit artikel 35 § 2 van de samengeordende wetten op de Inkomstbelasting afgeleid, dat bedrijfsbelastingen, aanvullende belastingen en nationale crisisbelasting ten laste van de man alleen dan op de goederen van de vrouw kunnen worden verhaald, wanneer de bedrijfsinkomsten van de man en die van zijn vrouw werkelijk werden samengevoegd.

Zo voornoemd artikel 35 § 2 bepaalt dat ter vaststelling van de bedrijfsbelasting de bedrijfsinkomsten van de vrouw bij die van haar man worden gevoegd, vereist die wetsbepaling niet dat de samenvoeging werkelijk is geschied opdat de Staat voor zijn belastingvordering verhaal zou hebben op de roerende en onroerende goederen van de vrouw van de belastingplichtige, welke bij deze bepaling niet zijn uitgezonderd.

De woorden «overeenkomstig de vorige alinea» betekenen enkel, dat de Staat verhaal kan uitoefenen op de goederen van de vrouw voor de ten name van het gezinshoofd gevestigde aanslag, daarbij rekening houdend, zo daartoe gronden zijn, met de inkomsten der vrouw.

Niet is in te zien om welke redenen een verschillend stelsel voor het door de Staat uit te oefenen verhaal zou moeten worden aangenomen, naargelang de echtgenote al dan niet bedrijfsinkomsten had, welke bij die van het gezinshoofd zijn gevoegd. Bij de wet van 20 Augustus 1947 aangebrachte wijziging is het de bedoeling van de wetgever geweest een vaak vastgestelde wetsontduiking tegen te gaan, hierin bestaand, dat de belastingschuldige man goederen kocht op naam van zijn vrouw om zo doende de inning van de aan de fiscus verschuldigde bedragen te verhinderen.

Het gevaar voor wetsontduiking, hetgeen de wet van 20 Augustus 1947 heeft bedoeld af te weren, is evenzeer aanwezig, wanneer ter vaststelling van de aanslag geen werkelijke samenvoeging van de bedrijfsinkomsten van de echtgenoten is geschied als wanneer die samenvoeging wel heeft plaats gehad uit aanmerking van het feit, dat de vrouw bedrijfsinkomsten heeft.

Ontvanger van de Directe Belastingen te Charleroi t/ Debaix en Thibaut.

Gelet op het bestreden arrest, de 3de October 1951 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het eerste middel :

schending van artikel 35 van de samengeschaakte wetten betreffende de inkomstenbelastingen, zoals het werd gewijzigd bij artikel 11 van de wet van 20 Augustus

1947, tot wijziging van de wetsbepalingen betreffende de directe belastingen, samengeschaakt bij koninklijk besluit van 12 September 1936, doordat het bestreden arrest beslist dat, aangezien de litigieuze aanslag alleen ten name van de man van verweerster gevestigd was, de ontvanger niet het recht had om de invordering van de belasting op de goederen van de echtgenote na te streven, om de reden dat de wet in deze invordering enkel voorziet in geval de inkomsten der echtgenoten werkelijk gecumuleerd worden, welke omstandigheid ten deze niet zou aanwezig zijn, zulkas terwyl, vermits artikel 35, 2de paragraaf, bepaalt dat de bedrijfsinkomsten van de man en die van de vrouw moeten worden samengevoegd, deze cumulatie plaats heeft, ook al geeft de vrouw geen inkomsten aan, met dien verstande dat de maatregelen tot vrijwaring van haar vermogen in het slotgedeelte van het tweede lid van voormelde 2de paragraaf nader zijn omschreven :

Overwegende dat volgens de vaststellingen van de rechter over de grond de ontvanger van de directe belastingen te Charleroi onder de «Banque de la Société Générale» te Charleroi een beslag onder derden heeft doen leggen op de sommen, welke deze bank verschuldigd was aan dame Debaix, eerste verweerster in cassatie, zulkas ten einde de invordering te verzekeren van de aanslag van 28.732 frank, welke de echtgenoot van voornoemde dame Debaix, de heer Thibaut, schuldig was als bedrijfsbelasting, aanvullende belasting en nationale crisisbelasting voor de jaren 1942 tot 1946; dat de zogenaamde Thibaut inderdaad schuldenaar was ten belope van de 28.732 frank, waarvan de invordering werd nagestreefd;

Overwegende dat het bestreden arrest met bevestiging van het vonnis a quo, waarvan het de motieven heeft overgenomen, geweigerd heeft dit beslag geldig te verklaren, daarbij steunend op artikel 35, 2de paragraaf, van de samengeschaakte wetten betreffende de inkomstenbelastingen, zoals het werd gewijzigd bij artikel 11 van de wet van 20 Augustus 1947;

Overwegende dat volgens het eerste lid dezer bepaling de bedrijfsinkomsten van de man en die van de vrouw worden samengevoegd, welk ook het aangenomen huwelijksvermogensstelsel zij en de aanslag ten name van het gezinshoofd gevestigd wordt; dat de invordering van de belasting, gevestigd ten laste van de echtgenoot overeenkomstig deze eerste alinea, mag worden vervolgd op al de roerende of onroerende goederen van de vrouw; dat dit verhaal dan op de goederen van de vrouw niet kan worden uitgeoefend, wanneer dezelve aantoon, dat zij deze goederen vóór haar huwelijk bezat of dat bedoelde goederen of de gelden waarmede de goederen werden aangeschaft voortkomen van een nalatenschap, van een schenking uitgaande van andere personen dan haar echtgenoot, ofwel van haar eigen inkomsten;

Overwegende dat het bestreden arrest uit voormeld artikel 35, 2de paragraaf, heeft afgeleid dat de invordering van de belasting kon worden nagestreefd op de goederen van de vrouw enkel in de hypothese, dat er werkelijk een cumulatie plaats had van de bedrijfsinkomsten van de vrouw met die van de man ter vaststelling van de belasting, en erop heeft gewezen dat zodanige werkelijke cumulatie in casu niet tot stand is gekomen;

Overwegende dat, indien artikel 35, 2de paragraaf, bepaalt dat ter vaststelling van de bedrijfsbelasting, de bedrijfsinkomsten van de vrouw bij die van de man

worden gevoegd, hetzelfde niet vereist dat werkelijk cumulatie is geschied opdat de Staat, eiser van de belasting, tot zekerheid hebbe de roerende en onroerende goederen van de echtgenote van de belastingplichtige, welke bij deze bepaling niet worden uitgezonderd;

Dat de termen «overeenkomstig vorenstaande alinea» enkel betekenen dat de zekerheid door de Staat kan worden ingeroepen met het oog op het invorderen van de ten name van het gezinshoofd gevestigde aanslag, rekening houdend, zo daartoe grond is, met de inkomsten der vrouw;

Overwegende dat niet is in te zien om welke redenen een verschillend stelsel zou dienen te worden aangenomen voor het verhaal van de Staat, naargelang de echtgenote wel of geen bedrijfsinkomsten had welke bij die van het gezinshoofd zijn gevoegd;

Dat het oogmerk des wetgevers door de bij de wet van 20 Augustus 1947 ingevoerde wijziging geweest is een veelvuldig vastgestelde wetsontduiking tegen te gaan, die erin bestond dat de man, de schuldige van de belastingen onder de naam zijner vrouw goederen kocht en zodoende de inning van de aan de fiscus verschuldigde sommen verhinderde;

Overwegende dat het gevaar voor wetsontduiking, hetwelk de wet van 20 Augustus 1947 heeft willen afweren, evenzeer aanwezig is, wanneer er ter vaststelling van de aanslag geen werkelijke cumulatie plaats gevonden heeft van de bedrijfsinkomsten der echtgenoten, als wanneer, uit aanmerking van het feit, dat de vrouw bedrijfsinkomsten geniet, cumulatie is geschied;

Overwegende dat het bestreden arrest, door te weigeren om de redenen, welke het opgeeft, het door aanlegger volvoerde beslag onder derden geldig te verklaren, de in het middel aangehaalde wetsbepalingen heeft geschonden;

Overwegende dat vermits de aanneming van het eerste middel de volledige verbreking ten gevolge heeft, het onderzoek van het tweede middel generhande belang meer oplevert;

Om die redenen,

Dame Debaix machtigend om in rechten op te treden;

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat dit arrest zal worden overgeschreven in de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat melding er van zal worden gemaakt op de kant van het vernietigd arrest;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Luik; Veroordeelt verweerster tot de kosten.

NOOT. — In andere zin dan bovenstaand cassatie-arrest en in overeenstemming met het daarbij vernietigde arrest van het Hof van Beroep te Brussel: Hof Gent, 2 April 1952, R.W. 1952/1953, 640, met noot van W. M.

VLAAMSE JURISTEN

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 27 October 1952.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever : M. Belpaire.

Eerste advocaat-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Eerherstel. — Aanvangspunt van de bij de wet van 25 April 1896 vereiste vijfjarige termijn in geval van schorsing van de tenuitvoerlegging der straf bij gratiebesluit : de dag van dit gratiebesluit. — Gratieverlening heeft in principe geen terugwerken- de kracht.

Behoudens wettelijke afwijking, zoals bij artikel 4 van de wet van 23 December 1907, heeft gratieverlening geen terugwerkende kracht. De wet van 25 April 1896 wijkt van dit beginsel niet af. Door te beslissen dat voor de toepassing van artikel 1/3° van voormelde wet van 25 April 1896 de wijziging bij gratiebesluit van een door de rechter uitgesproken straf in een voorwaardelijke straf tot gevolg heeft de straf te doen beschouwen als zijnde voorwaardelijk te rekenen van de datum der veroordeling af, heeft het bestreden arrest voormelde wetsbepaling geschonden.

De bij de wet van 25 April 1896 gestelde vijfjarige termijn neemt eerst een aanvang op de datum van het gratiebesluit.

De Wandel.

Gelet op het bestreden arrest, gewezen de 2 Juli 1952 door de Kamer van Inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep te Gent;

Over het enig middel :

Schending van artikel 1, 1° en 3°, van de wet van 25 April 1896 op het eerherstel in strafzaken,

doordat om het eerherstel van verweerder uit te spreken, het bestreden arrest de bij voormeld 3° opgelegde proeftijd van 5 jaar heeft doen opklommen tot 14 December 1946, datum van de enige opgelopen veroordeling tot een niet-voorwaardelijke hoofdgevangenisstraf, waarvan bij genadebesluit van 4 October 1949 de tenuitvoerlegging werd geschorst gedurende een termijn van 3 jaar te rekenen vanaf de dag van de veroordeling,

dan wanneer, verweerder geen nieuwe veroordeling opgelopen hebbende gedurende die termijn van 3 jaar, bedoelde proeftijd van 5 jaar maar een aanvang nemen kon op 4 October 1949, datum van de genademaatregel, zodat, die proeftijd niet verstreken zijnde, een van de wettelijke vereisten tot eerherstel ontbrak en verweerders aanvraag diende te worden verworpen :

Overwegende dat het arrest vaststelt dat, wat betreft de hoofdgevangenisstraf waartoe verweerder werd veroordeeld bij vonnis van 14 December 1946, een koninklijk besluit van 4 October 1949 schorsing van de tenuitvoerlegging heeft toegestaan gedurende een termijn van 3 jaar te rekenen vanaf de dag van de veroordeling;

Overwegende dat, behoudens afwijking door de wet, zoals door artikel 4 van de wet van 23 December 1907, de genade geen terugwerkende kracht heeft;

dat de wet van 25 April 1896 niet afwijkt van dit principe;

Overwegende d'envolgens, dat door te beslissen dat voor de toepassing van artikel 1, 3° van de wet van 25 April 1896 de verandering bij genadebesluit van

een door de rechter uitgesproken straf in een voorwaardelijke straf tot gevolg heeft de straf te doen beschouwen als zijnde voorwaardelijk te rekenen vanaf de datum van de veroordeling, het arrest voormelde wetsbepaling heeft geschonden;

Om deze redenen,

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat onderhavig arrest zal worden overgeschreven in de registers van het Hof van Beroep te Gent en dat melding er van zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing; veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de Kamer van Inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep te Brussel.

NOOT: Zie het in dit nummer eveneens opgenomen vernietigde arrest van de Kamer van Inbeschuldigingstelling te Gent dd. 2 Juli 1952.

RAAD VAN STATE

3e kamer — 28 November 1952

Zetel: MM. Moureau, voorzitter, Holoye, verslaggever, en Van Bunnan.

Auditoraat: M. Diderich, auditeur.

Advocaten: Mrs Model en Pierson.

1. Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid. — Werklozensteun. — Recht op de werklozensteun (1 tot 6).
2. Administratieve akten. — Geldigheid. — Schending van de wet. — Verkregen rechten (1 tot 3).
3. Burgerlijke en individuele rechten (4 en 5).
4. Raad van State. — Geschil nietigverklaring. — Bevoegdheid (5).
5. Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid. — Werklozensteun. — Geschillen. — Commissie van beroep. — Motivering der beslissingen (7 en 8).
6. Administratieve akten. — Geldigheid. — Vormen. — Motieven (7 en 8).
7. Rechtspleging. — Verzoekschrift. — Middel (8).

1. Niemand bezit een verkregen recht op het behoud van een publiekrechtelijk regime.
2. Het recht op het genot van de werklozensteun vindt zijn oorsprong niet in het betalen, door de arbeider, van de in de besluitwet van 28 December 1944 bepaalde bijdragen, doch in de wets- en reglementsbepalingen betreffende de werking van de met de uitkering van de steun belaste openbare dienst. Het ontstaat slechts zo de werkloze, op het tijdstip dat hem die steun zou moeten betaald worden, verkeert in de wets- en reglementsvoorwaarden om hem te genieten.
3. Door nieuwe voorwaarden te bepalen die slechts toepasselijk zijn op de na 5 December 1949 te bepalen werklozensteun, heeft het besluit van de Regent van 25 October 1949, dat het besluit van de Regent van 26 Mei 1945 gewijzigd heeft, geen afbreuk gedaan aan enig verkregen recht.

Het heeft weinig belang dat aan sommige der nieuwe voorwaarden moest voldaan zijn tijdens een periode die de inwerkingtreding van het besluit voorafging, vermits die voorwaarden slechts het ontstaan van een toekomstig recht raken en zonder uitwerking blijven ten opzichte van de gedurende die periode te betalen of betaalde steun.

4. Artikel 6 van de Grondwet, volgens hetwelk de Belgen gelijk zijn voor de wet, eist alleen dat op gelijke feitelijke toestanden gelijke regelen worden toegepast.
5. Het besluit van de Regent van 25 October 1949 doet aan die bepaling geen afbreuk waar het, ten aanzien van het toelaten der werklozen tot het genot van de werklozensteun, naar gelang van het geslacht of de gezinstoestand verschillende voorwaarden bepaalt om redenen die steunen op de beoordeling van de verschillende sociale omstandigheden, over welker gegrondheid het de Raad van State niet toekomt te oordelen.
6. Voornoemd besluit schendt evenmin de besluitwet van 28 December 1944, die de reglementaire overheid niet verbiedt dergelijk onderscheid te maken.
7. De uitspraken der commissie van beroep van de Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid moeten met redenen omkleed zijn (besluit van de Regent van 26 Mei 1945, artikel 146).
8. Het is zonder belang te onderzoeken of in de motivering van een dezer uitspraken een vergissing wordt begaan, waar beweerd wordt dat het de administratieve rechtscolleges niet toekomt te weigeren onwettelijke reglementen toe te passen, wanneer het reglement, waarvan de onwettelijkheid voor het administratief rechtscollege wordt aangevoerd, niet onwettelijk is en dit college het in alle geval moest toepassen.

Laevens t/ Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg
Voorlopig steunfonds voor onvrijwillige werklozen,
thans Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid.

Gezien het 21 April 1951 ingediende verzoekschrift, waarbij Eléonore Laevens, echtgenote Carl Liebert, beroep instelt tot nietigverklaring van de beslissing van 18 Januari 1951 van de commissie van beroep van het Voorlopig Steunfonds voor onvrijwillige werklozen, die verzoeksters uitsluiting van het genot van de werklozensteun, van 5 December 1949 af, bevestigt;

Overwegende dat, bij beslissing van de directeur van het gewestelijk bureau van Brussel van het Voorlopig Steunfonds voor onvrijwillige werklozen, waarvan 16 Februari 1950 kennis is gegeven, de verzoekster, bij toepassing van het besluit van de Regent van 25 October 1949, van 5 December 1949 af uitgesloten is van het voordeel van de werklozensteun; dat, op beroep van de verzoekster, de klachtencommissie op haar zitting van 11 September 1950 de door de directeur van het gewestelijk bureau genomen beslissing bevestigde; dat de commissie van beroep, toen de verzoekster tegen die beslissing beroep had ingesteld, 18 Januari 1951 het beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaarde; dat die beslissing 20 Februari 1951 aan de verzoekster ter kennis werd gebracht;

Overwegende dat de verzoekster haar beroep bij de Raad van State namelijk hierop grondt dat de bestreden beslissing het Regentsbesluit van 25 October 1949 heeft toegepast, alhoewel dat besluit onwettelijk is omdat het:

1° inbreuk pleegt op de rechten die de verzoekster verkregen heeft door haar bijdragen voor sociale zekerheid;

2° tussen de vrouwelijke werklozen een onderscheid maakt waartoe geen enkele wettekst het machtigt;

dat de verzoekster dat middel reeds had doen gelden voor de klachtencommissie en voor de commissie van beroep;

Overwegende dat het recht op het genot van de

werklozensteun zijn oorsprong niet vindt in het betalen, door de betrokkene, van de bijdragen bij de besluitwet van 28 December 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders bepaald, maar in de wets- en reglementsbepalingen betreffende de werking van de met de uitkering van de werklozensteun belaste openbare dienst; dat niemand een verkregen recht heeft op het behoud van een publiekrechtelijk regime; dat het recht van de werkloze op steun slechts ontstaat zo hij, op het tijdstip dat hem die zou moeten betaald worden, verkeert in de wets- en reglementsvoorwaarden om de steun te genieten; dat het besluit van de Regent van 25 October 1949, bekendgemaakt in het Staatsblad van 31 October-1 November van hetzelfde jaar, door nieuwe voorwaarden te bepalen die slechts toepasselijk zijn op de na de 5 December 1949 te betalen steun, aan geen enkel verkregen recht afbreuk heeft gedaan; dat het terzake weinig belang heeft dat aan sommige van die nieuwe voorwaarden moest voldaan zijn gedurende een periode die de inwerkingtreding van dat besluit voorafging, vermits die voorwaarden slechts het ontstaan van een toekomstig recht raken en zonder uitwerking blijven ten opzichte van de gedurende die periode te betalen of betaalde steun;

Overwegende dat het besluit, door een onderscheid in te voeren tussen de vrouwelijke werklozen, nog niet strijdig is met artikel 6 der Grondwet volgens hetwelk de Belgen gelijk zijn voor de wet; dat dit artikel alleen eist dat op gelijke feitelijke toestanden gelijke regelen toegepast worden; dat het besluit van de Regent van 25 October 1949 aan de bij artikel 6 der Grondwet voorgeschreven regel geen afbreuk heeft gedaan door ten aanzien van het toelaten der werklozen tot het genot van de werklozensteun, naar gelang van het geslacht of de gezinstoestand der werklozen verschillende voorwaarden te bepalen om redenen die steunen op de beoordeling van verschillende sociale omstandigheden, over welker gegrondheid het de Raad van State niet toekomt te oordelen; dat anderzijds de besluitwet van 28 December 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders de verordenende overheid niet verbiedt dergelijk onderscheid te maken; dat de commissie van beroep haar macht derhalve niet heeft overschreden door het Regentsbesluit van 25 October 1949 toe te passen;

Overwegende dat de verzoekster haar vraag vervolgens steunt op de onvoldoende motivering en op de weigering, artikel 107 van de Grondwet toe te passen; dat zij beweert dat de commissie van beroep, door geen uitspraak te doen omtrent de wettelijkheid van het Regentsbesluit van 25 October 1949, haar beslissing op dat punt onvoldoende heeft gemotiveerd;

Overwegende dat in de bestreden beslissing wordt verklaard: « Artikel 107 van de Belgische Grondwet komt voor onder hoofdstuk III van titel III, handelende over de rechterlijke macht — die bepalingen zijn alleen toepasselijk op de Hoven en Rechtbanken welke de rechterlijke macht vormen — de klachtencommissies en de commissies van beroep, bij het Regentsbesluit van 26 Mei 1945 ingesteld, zijn geen rechtbanken die onder de rechterlijke macht ressorteren, maar administratieve commissies, ingesteld om betwistingen te beslechten die tussen de administratie en de werklozen omtrent de rechten der werklozen op het genot van de werklozensteun en omtrent de omvang van die rechten ontstaan — die administratieve commissies ressorteren uitsluitend onder de uitvoerende macht — krachtens het principe van de scheiding der machten kunnen die commissies zich niet op artikel 107 van de Belgische Grondwet beroepen om de toepassing te weigeren van besluiten en algemene reglementen

waarvan zij mochten oordelen dat ze niet met de wet overeenstemmen — binnen de perken van de hun verleende macht zijn zij gehouden de besluiten en reglementen die voor de toekenning van de werklozensteun gelden, streng toe te passen »;

Overwegende dat de uitspraken van de commissie van beroep luidens akirtel 146 van het besluit van de Regent van 13 Juni 1945 met redenen moeten omkleed zijn; dat uit wat voorafgaat blijkt dat de commissie van beroep in de bestreden beslissing duidelijk heeft aangegeven om welke redenen zij het middel, ontleend aan de onwettelijkheid van het Regentsbesluit van 25 October 1949, niet aanvaardde; dat zij haar beslissing op dat punt voldoende heeft gemotiveerd;

Overwegende dat het zonder belang is te onderzoeken of in die motivering een vergissing wordt begaan, daar het besluit van de Regent van 25 October 1949 niet onwettelijk is en de commissie het in alle geval moest toepassen; dat de aangevoerde rechtsdwaling de beslissing dus niet gebrekkig heeft kunnen maken;

Besluit :

Artikel 1. — Het verzoek wordt verworpen.

Artikel 2. — De kosten, bepaald op 300 frank, zijn ten laste van de verzoekster.

HOF VAN BEROEP TE GENT

Kamer van Inbeschuldigingstelling. — 2 Juli 1952.

Voorzitter : M. Van Winckel.

Raadsheren : MM. Verougstraete en Van Malleghem.

O. M. : M. Ely, subst. procureur-generaal.

Eerherstel. — Aanvangspunt van de bij de Wet van 25 April 1896 vereiste vijfjarige termijn in geval van schorsing van de tenuitvoerlegging der straf bij gratiebesluit : de dag van het veroordelend vonnis.

Tenuitvoerlegging van veroordeling tot gevangenisstraf bij K.B. van gratie geschorst gedurende een termijn van 3 jaar, te rekenen van de dag der veroordeling. Geen nieuwe veroordeling gedurende de schorsingstermijn.

De bepaling van artikel 1/3° der Wet op het eerherstel van veroordeelden van 25 April 1896 steunt, wat het aanvangspunt van de proeftijd in geval van voorwaardelijke veroordeling betreft, duidelijk op de eigenschappen dezer instelling.

Waar inderdaad in principe voor het aanvangen van de door de Wet op het eerherstel gestelde proeftijd de straf moet ten uitvoer gelegd zijn, subsidiair die tenuitvoerlegging buiten de wil van de veroordeelde moet zijn onmogelijk geworden, wordt de bij een voorwaardelijke veroordeling opgelegde straf, althans wat haar tenuitvoerlegging aangaat, geacht niet te bestaan, zodat aan evengenoemd vereiste van de veroordeling af voldaan is. Waar immers het wettelijk gevolg van het uitblijven van nieuwe veroordelingen, waardoor de gunst der schorsing zou vervallen, het bestaan zelf der voorwaardelijke veroordeling betreft, zij het ook enkel ten aanzien van de tenuitvoerlegging der straf, werkt dit gevolg uiteraard tot aan de uitspraak terug.

Daar de regel van artikel 1/3° van voormelde wet van 25 April 1896 dus tot het wezen zelf van de voorwaardelijke veroordeling behoort, moet hij eveneens worden toegepast bij verlening van de voorwaardelijkheid krachtens het gratierecht.

De Wandel

Gezien de aanvraag tot eerherstel gedaan door De Wandel Gustaaf-Livin;

Gezien de veroordeling ten laste van de verzoeker door hierna aangehaald vonnis uitgesproken;

14 December 1946, Krijgsraad Gent, wederspanningheid in bende tegen leden der rijkswacht: 15 dagen en 500 fr.

Gehoord...

In rechte:

Overwegende dat de bepaling van artikel 1, 3° der eerherstelwet van 25 April 1896, omtrent het aanvangspunt van de proeftijd, in het geval ener voorwaardelijke veroordeling, duidelijk op de eigenschappen dezer instelling steunt;

Overwegende inderdaad, dat waar in principe voor het aanvangen van de door de eerherstelwet opgelegde proeftijd, de straf moet uitgevoerd zijn, — subsidiair die uitvoering buiten de wil van de veroordeelde onmogelijk geworden, — men onmiddellijk inziet dat als de straf ten gevolge van voorwaardelijke veroordeling, althans wat de uitvoering aangaat, geacht wordt niet te bestaan, aan evengemeld vereiste van de veroordeling af voldaan is; dat, immers, waar het wettelijk gevolg van het uitblijven van nieuwe veroordelingen, waardoor de gunst der schorsing zou vervallen, het bestaan zelf betreft der voorwaardelijke veroordeling, zij het ook enkel uit het oogpunt van de uitvoering der straf, dit gevolg uiteraard tot aan de uitspraak terugwerkt;

Overwegende dat, vermits de regel van artikel 1, 3° der wet van 25 April 1896 dus tot het wezen zelf der voorwaardelijke veroordeling behoort, de gevallen waarin de voorwaardelijkheid krachtens het gratierecht verleend is niet uit zijn toepassingsveld uit te sluiten zijn;

Overwegende trouwens, dat, mocht men ook de schorsing bij genadebesluit van de tenuitvoerlegging der veroordeling als een voorwaardelijke kwijtschelding van straf aanzien, de datum van aanvang van de proeftijd tot bekomen van eerherstel toch immer met deze van de voorwaardelijk gebrachte veroordeling zou samenvallen;

Overwegende inderdaad, dat het verval van de straf, door meergemeld artikel 1, 3°, in geval van kwijtschelding, als aanvangspunt van de proeftijd aangeduid, alleszins niet rechtstreeks uit die voorwaardelijke kwijtschelding zou spruiten, doch enkel ingevolge de door het genadebesluit op de veroordeling toepasselijk gemaakte bepaling van artikel 9 der wet van 31 Mei 1888, gewijzigd door de wet van 14 November 1947, zou ontstaan en derhalve, zoals hierboven uiteengezet, noodzakelijk tot de datum der veroordeling zelf zou opklimmen.

In feite:

Overwegende dat bij de enige door verzoeker opgelopen veroordeling dd. 14 December 1946 hij tot 15 dagen gevangenisstraf en een geldboete van 500 fr. met opdecimen 3.500 fr. of 3 maand verwezen werd;

Overwegende dat, wat de hoofdgevangenisstraf betreft, een K.B. van 4 October 1949 schorsing van de tenuitvoerlegging heeft toegestaan gedurende een termijn van 3 jaar te rekenen van de dag der veroordeling; dat verzoeker geen nieuwe veroordelingen opgelopen heeft; dat de hoofdgevangenisstraf dus geacht wordt niet te bestaan;

Dat ware die straf alleen uitgesproken geweest, de

proeftijd tot het bekomen van eerherstel sedert 14 December 1946 zou hebben gelopen;

Overwegende dat, waar de boeting echter volledig moet geweest zijn, ook rekening dient gehouden met de uitgesproken geldstraf; dat deze boete, samen met de kosten, op 18 Januari 1947 werd betaald;

Overwegende dat sedertdien vijf jaar verlopen zijn en door verzoeker tevens aan de verdere vereisten der wet van 25 April 1896 is voldaan;

Spreekt het eerherstel uit van De Wandel Gustaaf-Livin nopens de veroordeling hierboven aangehaald.

NOOT: Bovenstaande beslissing werd bij arrest van het Hof van Verbreking dd. 27 October 1952 vernietigd. Dit laatste arrest is in dit nummer opgenomen.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer bis. — 30 October 1952.

Voorzitter: M. Rubbens.

Rechters: Mevr. Deloof en M. Deripaincel.

Advocaten: Mrs Peeters en Raynaud.

Handelshuur. — Uitlegging van art. 14 van de wet van 30 April 1951. — Geen nietigheid van de betekening van 's huurders verzoek om huurhernieuwing wegens het weglaten van bepaalde vermeldingen. — Deze behoeven niet in gekijte bewoordingen te geschieden. — Verwijzing naar art. 14 is voldoende. — Betrekkelijke nietigheid. — Gedekt door houding van de verhuurder. — Termijn voor de oproeping voor de rechter. — Verzoekschrift in voorziening voldoende. — Aanvang van de termijn.

Het valt ten eerste te betwijfelen of de sanctie van nietigheid van het verzoek om huurhernieuwing in artikel 14 van de wet van 30 April 1951 bepaald voor het geval het verzoek niet de voorwaarden vermeldt, waaronder de huurder een nieuwe huur-overeenkomst wil sluiten, zich ook uitstrekt tot het verzuim van een deel der verdere vermeldingen betreffende het antwoord van de verhuurder. Volgens de zinsbouw slaat de sanctie « op straffe van nietigheid » slechts op de eerste verplichting, nl. het opgeven van de voorwaarden.

Uit de wodingsgeschiedenis van de wet kan niet worden afgeleid, dat de wetgever nietigheid heeft willen stellen op het ontbreken van een of meer van de in artikel 14 voorgeschreven vermeldingen.

Artikel 14 verplicht nergens tot deze vermelding in gekijte termen. Door de uitdrukkelijke verwijzing naar artikel 14 mag de huurder geacht worden de bij dit artikel voorgeschreven vermeldingen in hun geheel aangehaald te hebben en door het lezen van dit artikel mag de verhuurder geacht worden volledig op de hoogte te zijn geweest van zijn rechten en verplichtingen. In ieder geval is de nietigheid een betrekkelijke en gedekt door het feit, dat de verhuurder zonder enig voorbehoud ten aanzien van het verzoek andersluidende voorwaarden heeft gesteld.

De oproeping voor de rechter moet krachtens artikel 18 van voormelde wet van 30 April 1951 geschieden binnen 30 dagen na het antwoord van de verhuurder; met de dagvaarding staat ten deze gelijk een verzoekschrift in voorziening (artikel 30). De termijn kan aanvangen met een gedurende de correspondentie door de verhuurder gedaan nieuw voorstel van andersluidende voorwaarden, dat

immers kan worden beschouwd als antwoord in de zin van artikel 14.

Elst t/ De Neve.

Overwegende dat het hoger beroep, tijdig ingesteld en in behoorlijke vorm, wat de ontvankelijkheid betreft, niet wordt betwist;

Overwegende dat het bestreden vonnis aan beroepene het voordeel der wettelijke huurhernieuwing toegerekend heeft en dienvolgens de opzegging door beroeper — aan beroepene gegeven tegen 20 November 1952 — niet bekrachtigd heeft;

Overwegende dat beroeper als grief tegen dit vonnis doet gelden;

a) dat de vraag tot huurhernieuwing niet beantwoordt aan de voorwaarden van art. 14 en dus geen gevolgen kan hebben;

b) dat beroepene in ieder geval vervallen is van het recht tot huurhernieuwing, om de zaak niet binnen de dertig dagen van het antwoord van de verhuurder voor de Vrederechter aanhangig gemaakt te hebben;

a) *Nopens de geldigheid van de vraag tot hernieuwing:*

Overwegende dat deze vraag door aangetekend schrijven dd. 5 Augustus 1951 in de volgende bewoordingen gedaan werd: «Bij toepassing van de Wet op de handelshuurovereenkomsten, heb ik ondergetekende de eer mijn rechten te laten gelden op een handelsovereenkomst van 9 jaar met ingang op 20 November 1952 voor de plaatsen die ik betrek in uw huis en waar ik verder mijn handel wens uit te oefenen.

Ik neem de eerbiedige vrijheid U voor te stellen de nieuwe voorwaarde op grond van de volgende condities te bekrachtigen; grondbelastingen te uwen laste; huur betaalbaar per maand;

De huur zal 10.800 fr. per jaar bedragen;

Ik breng U ter kennis ingevolge art. 14 van de Wet van 30 April 1951, dat, indien U mij binnen de 3 maand na de ontvangst van dit schrijven niet op de hoogte hebt gebracht, bij aangetekende brief, van andere voorwaarden, U zult geacht worden met de hernieuwing der huurvoorwaarde in te stemmen onder de door mij voorgestelde condities»;

Overwegende dat beroeper doet opmerken dat deze aanvraag slechts de mogelijkheid voor hem bepaalt «andere voorwaarden» te doen kennen, en geen woord reept over de mogelijkheid «een gemotiveerde weigering of het aanbod van een derde te laten geworden; dat hij hierdoor in dwaling gebracht werd»;

Overwegende dat het ten zeerste te betwijfelen valt of de sanctie van de nietigheid van de vraag tot huurhernieuwing bepaald in art. 14 voor het geval de aanvraag niet de voorwaarden opgeeft waaronder de huurder een nieuwe overeenkomst wil sluiten, zich ook uitstrekt tot het verzuim van een deel der verdere vermeldingen betreffende het antwoord van de verhuurder;

Dat volgens de zinsbouw zelf de sanctie «op straffe van nietigheid» slechts op de eerste verplichting slaat, nl. het opgeven van de voorwaarden;

Dat de wordingsgeschiedenis van de Wet niet toelaat te besluiten dat de Wetgever de sanctie van «nietigheid» heeft willen uitbreiden tot het gebrek van een of meer van de vermeldingen voorgeschreven door art. 14 (zie vonnis De Cock-Dereu - 1e Bis - Antwerpen, 14 Juli 1952);

Overwegende dat art. 14 in geen geval de verplichting bevat deze vermelding in geijkte termen te doen

plaats grijpen; dat door de uitdrukkelijke verwijzing naar artikel 14 van de wet van 30 April 1951 beroepene mag geacht worden de vermeldingen door dit artikel voorgeschreven in zijn geheel aangehaald te hebben en beroeper door het lezen van dit artikel volledig op de hoogte moest gebracht zijn van zijn rechten en verplichtingen;

Overwegende in ieder geval dat de nietigheid van betrekkelijke aard is en gedekt werd door het feit dat beroeper zonder enig voorbehoud betreffende de aanvraag, andersluidende voorwaarden liet kennen;

Dat zoals de eerste Rechter het deed opmerken, de beweerdte nietigheid voor het eerst ingeroepen werd meer dan drie maanden na de aanvraag, nadat een akkoord bereikt werd over de huurprijs en de onenigheid uitsluitelijk nog over de bijkomstige huurvoorwaarden bleef bestaan;

Dat beroeper ook tevergeefs beweert dat hij de nietigheid niet kon dekken omdat, door het verzuim van beroepene geheel artikel 14 over te schrijven, hij niet volledig ingelicht was over zijn rechten, en niet wist dat hij hernieuwing mocht weigeren om zelf het huis burgerlijk te betrekken;

Overwegende inderdaad dat artikel 14 door de «gemotiveerde weigering» de weigeringen bedoelt steunende op art. 16-1-1° maar zonder dit artikel te noemen; dat door gebrek de tekst van art. 14 woordelijk op de aanvraag tot hernieuwing te zien, beroeper dus niet minder ingelicht was nopens de voorwaarden van art. 16-1-1° dan hij het zou geweest zijn bij de volledige overschrijving; en dat hij in ieder geval moet geacht worden de wet te kennen;

Dat de houding van beroeper er op wijst dat hij na drie maanden van gedacht veranderde en dan laattijdig de weigering van art. 16-1-1° inriep;

Dat de aanvraag tot huurhernieuwing dus regelmatig was;

b) *Nopens de laattijdigheid van de inleiding van de eis:*

Overwegende dat artikel 18 bepaalt dat de oproeping voor de Rechter moet geschieden «binnen de 30 dagen na het antwoord van de verhuurder, op straffe van uitsluiting»;

Dat anderzijds art. 30 bepaalt dat een verzoekschrift in verzoening «dezelfde uitwerksels heeft wat de door de Wet gesteld termijnen betreft, als de dagvaarding...» (op voorwaarde dat deze gegeven is binnen de 30 dagen na het proces-verbaal tot vaststelling van de niet-verzoening);

Overwegende, in casu, dat het proces-verbaal van niet-verzoening dagtekent van 8 November en de inleidende dagvaarding van 19 November 1951; dat het verzoekschrift tot de verschijning in verzoening dagtekent van 5 Oktober 1951;

Dat er dus enkel dient nagegaan of dit verzoekschrift binnen de maand van het antwoord van beroeper bleef;

Dat beroeper een eerste antwoord gaf door een aangetekend schrijven van 31 Augustus 1951, zodat, indien er enkel rekening diende gehouden met dit schrijven, de eis laattijdig zou zijn;

Overwegende echter dat partijen in briefwisseling bleven nopens het vaststellen van de huurvoorwaarden en dat op 27 September 1951, opnieuw door aangetekend schrijven, beroeper een nieuw voorstel van andersluidende voorwaarden aan beroepene liet geworden; dat dit schrijven nog binnen de drie maanden van de aanvraag was en dus geldig als antwoord in de zin van artikel 14 kan beschouwd worden; dat dit nieuw antwoord een nieuwe termijn van een maand deed lopen;

dat inderdaad zolang de termijn van drie maanden niet verstreken is, de verhuurder door een nieuwe betekening in de vorm van artikel 14 zijn eerste antwoord mag wijzigen of aanvullen (Paternostre n° 264);

Dat de eis dus niet laattijdig is;

Overwegende dat wat betreft de huurvoorwaarden, beroeper geen enkele grief tegen het vonnis a quo doet gelden, dat de huurvoorwaarden, door de eerste Rechter bepaald, billijk zijn;

Om deze redenen :

De Rechtbank, zetelende in hoger beroep en rechtdoende op tegenspraak,

Na erover beraadslaagd te hebben;

Alle verdere en strijdige besluiten verwerpende;

Ontvangt het beroep;

Verklaart het ongegrond;

Wijst het af;

Bevestigt dienvolgens het bestreden vonnis in al zijn schikkingen en verwijst beroeper in de kosten van het beroep;

NOOT : Het in bovenstaande beslissing aangehaald vonnis van de zelfde Kamer d.d. 14 Juli 1952 in zake De Cock-De Reu verscheen in het R. W. 1952-53, 159.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

2e Kamer. — 3 Juli 1952.

Voorzitter : M. Bevernage.

Rechters : M.M. Temmerman en Janssens.

Advocaten : Mrs Dua en Standaert.

Handelshuur. — Zgn. Brouwerijcontract. — Recht op huurhernieuwing. — Indien de brouwerijhuurster, die het huis aan een caféhouder heeft onderverhuurd, eigenares gebleven is van de meeste bestanddelen der handelszaak, komt het recht op huurhernieuwing aan haar toe.

Wanneer een brouwerij, huurster van het huis, dit onderverhuurt aan een caféhouder, doch zelf eigenares blijft van de meeste bestanddelen van de handelszaak (o.a. de bedrijfswaarde, het opschrift van het uithangbord, het meubilair) en uitsluitend haar bieren mogen worden verkocht, komt het recht op wettelijke huurhernieuwing aan haar toe.

N.V. Brouwerij Excelsior t/ De Pourcq en cs.

Gezien de stukken, onder meer de uitgifte van het vonnis van 11 April 1952, waartegen tijdig en regelmatig beroep werd ingesteld;

Overwegende dat de geïntimeerden eigenaars zijn van een herberg, verhuurd aan appellante en onderverhuurd aan een herbergierster;

Overwegende dat de brouwerij en haar rechtsvoorgangers deze herberg sedert veertig jaar in huur houden, terwijl vele herberguitbaters elkaar hebben opgevolgd en de laatste pas op 1 Juli 1950 het goed is komen betrekken; dat de op 4 Juli 1950 reeds geregistreerde overeenkomst van onderverhuuring bepaalt « dat de bedrijfswaarde en het opschrift de eigendom is van de appellante », die tevens eigenaar is van het meubilair en er uitsluitend haar dranken laat verkopen;

Overwegende dat derhalve de handelszaak in de meeste van zijn elementen toebehoort aan appellante,

die dan ook recht heeft op de wettelijk voorziene huurhernieuwing;

Overwegende dat alvorens de huurprijs te bepalen een deskundig onderzoek zich opdringt;

.....

NOOT : Tegen bovenstaand vonnis is voorziening in cassatie ingesteld. Verg. Rb. Gent, 4 Juli 1952, R. W. 1952-53, 311, en de in de daaronder staande noot aangehaalde rechtspraak, alsmede het in dit nummer gepubliceerde vonnis van de Vrederechter te Berchem, dd. 2 December 1952, met noot.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

29 Maart 1951.

Voorzitter : M. Van Lerberghe.

Referendaris : M. Vandekerckhove.

Advocaten : Mrs Van den Berghe en Cosaert.

Verkeer. — Aansprakelijkheid wegens een verkeersfout, die niet strafbaar is gesteld in het algemeen verkeersreglement. — De bewijslast rust op de eiser. — Artikel 41 van het algemeen verkeersreglement is geen passe-partout artikel.

Bij een vrijspraak wegens overtreding van het Algemeen Verkeersreglement kan de autobestuurder niettemin burgerlijk aansprakelijk zijn op grond van een niet in dat reglement strafbaar gesteld onrechtmatig handelen of onvoorzichtigheid en wel krachtens de artikelen 1382 e.v. B. W. De eiser moet de feiten, waaruit hij de aansprakelijkheid van de autobestuurder afleidt, dan echter stellen en bewijzen.

Artikel 41 van het Algemeen Verkeersreglement, waarbij verboden wordt het besturen met een snelheid of op een wijze, die hinder voor het verkeer kan opleveren, sluit niet elke mogelijke verkeersfout is en is dus geen passe-partout artikel.

Huysentruyt t/ Tuytens.

Gezien de dagvaarding van 17 November 1951, waarbij eiser van verweerder de betaling vordert van 3.650 frank, zijnde de schade, die eiser geleden heeft tengevolge van de botsing tussen zijn auto en deze van verweerder op 17 December 1950, met de compensatoire rente vanaf 17 December 1950, de rechterlijke rente en de kosten van het geding;

Overwegende dat, toen eiser met zijn vrachtwagen op de steenweg van Gullegem naar Heule reed de 17 December 1950, hij in botsing kwam met de personenwagen, die verweerder zelf bestuurde;

dat de openbare bestrating volledig gedekt was met bevroren sneeuw, de weg glad lag en dat op de linker kant richting Heule, de sneeuw een berm besloeg en voor het verkeer niet kon worden benut;

dat op de rechterkant richting Heule eenzelfde berm lag, even hoog doch tegen de trottoirband;

Overwegende dat sporen van stukjes rode lakverf en afgevallen aarde zichtbaar waren op de linkerhelft, richting Gullegem, van de opengebleven bruikbare wegruimte;

Overwegende dat eiser gedaagd werd voor de Politie-rechter te Moorsele wegens inbreuk op artikel 41 van het Algemeen Verkeersreglement;

dat eiser verweerder op 4 Mei 1951 rechtstreeks voor dezelfde Politie-rechter dagvaardde, op grond van inbreuken, door verweerder gepleegd, op artikelen 32

en 27 1° van het Algemeen Verkeersreglement, met stelling van burgerlijke partij;

Overwegende dat verweerder zich ter zitting der Politie rechtbank eveneens burgerlijke partij stelde tegen eiser;

dat de Politie rechter op 11 Mei 1951 bij een op tegenspraak gewezen vonnis beide verdachten vrijspreekte, omdat de te hunnen laste gelegde feiten niet waren bewezen en zich onbevoegd verklaarde t.a.v. de burgerlijke partijen;

Overwegende dat de burgerlijke of commerciële rechter gebonden is door het in kracht van gewijsde gegane vonnis van de Strafrechter, zodat ter zake geen enkele inbreuk op het Algemeen Verkeersreglement als grond van enige vordering tegen één der partijen kan worden ingeroepen, vermits de Strafrechter niet door de kwalificatie van het feit gebonden is, het gehele feit voor zich gebracht ziet en de kwalificatie, mits de verdachte daarvan wordt verwittigd, kan wijzigen, zodanig dat, wanneer de Strafrechter dit niet heeft gedaan, hij meteen definitief beslist heeft dat de hem voorgelegde feiten niet vielen onder enig mogelijke inbreuk op het Algemeen Verkeersreglement (zie De Page, T. III, n° 1002 F);

Overwegende dat de penale fout, vervat in de inbreuken op het Algemeen Verkeersreglement niet elke burgerlijke fout insluit, omdat dit Reglement niet elke onvoorzichtigheid in het besturen van een voertuig strafbaar stelt, maar op een beperkende wijze de strafbare fouten aanwijst, zodat een vrijspraak wegens overtreding van het Algemeen Verkeersreglement de rechter in zake de burgerlijke aansprakelijkheid niet belet tot schadevergoeding te veroordelen, indien deze Rechter het bestaan van een fout vaststelt, die niet door het Algemeen Verkeersreglement was voorzien, hypothese die zich echter zelden zal voordoen, omdat praktisch ongeveer alle onvoorzichtigheden op het stuk van verkeer door het Algemeen Verkeersreglement strafbaar worden gesteld ((Mazaud, Traité Responsabilité civile, 4e éd., T. II, n°s 1827 en 1828);

Overwegende dienvolgens dat iedere partij gerechtigd is een vordering tegen de andere in te stellen op grond van artikelen 1382 en volgende B.W.; dat de eisende partij dan echter duidelijk de onrechtmatige daad, door haar aan de tegenpartij aangewreven, moet aantonen en bewijzen, of minstens de Rechtbank het bestaan van dergelijke fout uit de elementen van de zaak moet kunnen afleiden;

Overwegende dat artikel 41 van het Algemeen Verkeersreglement, verbiedend voertuigen te besturen met een snelheid of op een wijze, die hinder voor het verkeer kan opleveren, elke mogelijke verkeersfout schijnt in te sluiten, zodat dit artikel een passe-partout artikel zou zijn, toepasselijk op elk ongeval;

dat echter dergelijke uitbreiding en interpretatie van artikel 41 niet toegelaten is (Les Nouvelles, Code de la Route, n°s 1608, 1609 en 1613);

Overwegende dat in die omstandigheden de Rechtbank tevergeefs de fout van verweerder tracht te vinden, die buiten een inbreuk op het Algemeen Verkeersreglement de aansprakelijkheid van verweerder medebrengt;

dat het rijden van verweerder op een gladde weg zonder kettingen omheen de banden, geen oorzaak is van de verwekte schade, temeer dat ook eiser dezelfde zozegde onvoorzichtigheid beging;

Overwegend dat, waar de strafrechter het ten laste van verweerder gelegde feit, in de rechtstreekse dagvaarding vervat, als onbewezen afwijst, hij meteen elke strafbare verkeersfout als onbewezen heeft beschouwd, zodat de burgerlijke rechter thans niet kan

bewijzen dat verweerder wel een verkeersfout heeft gepleegd;

Overwegende dat dienvolgens de ingestelde vordering ongegrond is;

Wedereis :

Overwegende dat verweerder als wedereiser betaling van eiser als wederverweerder vordert van 5.518 frank schadevergoeding met de rente vanaf 15 December 1950 en de kosten;

dat deze wedereis niet ontvankelijk is wegens het ontbreken van bewijs van inschrijving van verweerder in het handelsregister te Kortrijk;

Om deze redenen,

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzend;
Verklaart de vordering ongegrond en verwijst eiser in de kosten;

En wijzende op de wedereis :

Verklaart deze niet ontvankelijk, kosten ten laste van wedereiser;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-tengestaande elke voorziening en zonder borgstelling.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUGGE

3 Juli 1952.

Voorzitter : M. d'Hoedt.

Rechters : MM. Blondeel en Cloet.

Referendaris : M. Kesteloot.

Advocaten : Mrs De Ketelaere en Bruneel.

Deskundige (in burgerlijke zaken). — Niet inachtneming van de bij de artikelen 315 en 317 Rv. voorgeschreven formaliteiten. — Nietigheid van het deskundigenverslag wegens niet-naleving van wezenlijke formaliteiten.

Alvorens tot expertise over te gaan heeft de deskundige in onderhavig geval niet vooraf bij aangetekende brief ieder van partijen in kennis gesteld van de plaats, de dag en het uur, waar en wanneer hij zijn onderzoek zou aanvangen (artikel 315 Rv.) en evenmin partijen in de gelegenheid gesteld hun beweringen en vorderingen te doen (artikel 317 Rv.) Het wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering stelt op het niet-naleven dezer formaliteiten niet uitdrukkelijk de sanctie van nietigheid. Een onderscheid moet echter worden gemaakt tussen de wezenlijke en de bijkomstige formaliteiten. De niet-inachtneming van wezenlijke formaliteiten heeft de nietigheid van het deskundig verslag ten gevolge. Tot de wezenlijke formaliteiten behoren die, welke tot bescherming van de rechten der verdediging zijn voorgeschreven, waaronder de hier bedoelde vallen. Het onderhavige deskundigenverslag is derhalve nietig.

Vereecke t/ Gebrs. Beyens.

Herzien het vonnis door deze Rechtbank gewezen de 21 Februari 1952;

Gezien het deskundig verslag van de heer Delanghe Georges gedagtekend van 18 April 1952, geboekt te Oostende, de 21 April 1952, en neergelegd ter griffie op 23 April 1952;

Aangezien verweerders in hoofdorde besluiten te horen zeggen voor recht dat voormeld deskundig verslag nietig is; bijgevolg vooraleer verder te beslissen,

een nieuwe deskundige te horen aanstellen;

Aangezien vaststaat dat de deskundige tot zijn bevindingen en besprekingen overging zonder vooraf bij aangetekend schrijven elk der partijen verwittigd te hebben omtrent plaats, dag en uur waarop hij zijn bewerkningen zou aanvangen (artikel 315 van het W.B. van burgerlijke rechtspleging); dat hij de partijen niet in de gelegenheid stelde hun beweringen en vorderingen te laten kennen (artikel 317 van hetzelfde wetboek);

Aangezien het Wetboek van burgerlijke rechtspleging niet uitdrukkelijk de sanctie van nietigheid hecht aan het niet naleven van een der vormen aan dewelke de verslagen van deskundigen onderworpen worden, dat nochtans een onderscheid dient gemaakt te worden tussen de vormen, die wezenlijk zijn, en de andere, die bijkomend zijn; dat de niet-naleving der wezenlijke vormen de nietigheid van het deskundig verslag ten gevolge heeft; dat wezenlijk zijn de vormen welke ter vrijwaring van de rechten van de verdediging voorgeschreven worden (Rechtbank Brussel, 4 April 1938, P.P. 1939, n° 35);

Aangezien algemeen aangenomen wordt dat de deskundige die de partijen niet verwittigd heeft omtrent plaats, dag en uur van de aanvang zijner bewerkningen en deze niet in de gelegenheid stelde hun beweringen en vorderingen te laten kennen, de rechten van de verdediging gekrenkt heeft;

Aangezien het ter zake neergelegd verslag bijgevolg nietig is;

Dat het anderzijds niet als ter zake afdoende inlichting kan beschouwd worden, daar het niet door andere inlichtingen of bescheiden gestaafd wordt;

Om deze redenen,

De Rechtbank :

Wijzende op tegenspraak, alle verdere en strijdige besluiten verwerpende;

Verklaart nietig het deskundig verslag van de heer Delanghe Georges, neergelegd ter griffie de 23 April 1952, in de onderhavige zaak;

Benoemt als deskundige de heer Georges Delanghe, bestuurder der N.V. Houtimport v/h. Snauwaert, te Oostende, er wonende Prinsenlaan 42;

Gelast hem met dezelfde opdracht als die bepaald bij ons voormeld vonnis van 21 Februari 1952;

Houdt de uitspraak omtrent de gerechtskosten aan; Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet tegenstaande elke voorziening en zonder borgstelling;

De artikelen 2, 34, 37 en 41 van de wet van 15 Juni 1935 werden toegepast...

CORRECTIONELE RECHTBANK TE IEPEL

1e Kamer. — 16 October 1952.

Voorzitter : M. Verfaillie.

Rechters : MM. Talpe en Colle.

O. M. : M. Biebuyck.

Advocaat : Mr A. Six.

Wegenverkeer. — Vervallenverklaring van het recht om een voertuig te besturen. — Rechtskarakter van die vervallenverklaring. — Intrekking of wijziging van een in kracht van gewijsde gegaan vonnis, die de grond van de beslissing raakt, niet mogelijk, omdat zulks machtsoverschrijding of schending van het gezag van het rechterlijk gewijsde zou opleveren.

De bij artikel 2 van de Wet van 1 Augustus 1899, gewijzigd bij de Wet van 1 Augustus 1924, voorziene vervallenverklaring van het recht om een voertuig te besturen is een bijkomende straf, behalve wanneer zij zoals in het onderhavige geval uitgesproken wordt wegens lichamelijke ongeschiktheid, in welk geval zij een veiligheidsmaatregel is. In geen geval wordt zij alleen uitgesproken, doch slechts bij veroordeling wegens een misdrijf tegen de wegenverkeerspolitie of wegens een wegenverkeersongeval (artikel 2 Wet van 1 Augustus 1924).

Zo het mogelijk is een in kracht van gewijsde gegaan vonnis te verbeteren of uit te leggen, mag de Rechter het niet intrekken of daarin een wijziging aanbrengen, die de grond van de beslissing raakt. Indien de Rechter zulks zou doen, zou hij zich schuldig maken aan machtsoverschrijding of aan schending van het gezag van het rechterlijk gewijsde.

Vanneste t/ Procureur des Konings.

Aangezien de vordering er toe strekt te horen zeggen voor recht, dat de ontzetting van het recht een motorvoertuig te besturen wegens lichamelijke ongeschiktheid, ten laste van Vanneste André uitgesproken bij vonnis dezer rechtbank in datum van 9 November 1950, geen reden meer heeft te blijven bestaan, gezien de gegevens van het deskundig verslag van Professor Dr François, der Rijksuniversiteit te Gent, en dat deze ontzetting derhalve zal opgeheven worden;

Aangezien Vanneste André bij vonnis op tegenspraak dezer rechtbank dd. 9 November 1950 veroordeeld werd uit hoofde van onvrijwillige slagen en verwondingen en samenhangende overtredingen op het verkeersreglement; dat hij bij hetzelfde vonnis ten definitieve titel, wegens lichamelijk gebrek, ontzet werd uit het recht een motorvoertuig te besturen;

Aangezien de vervallenverklaring voorzien bij artikel 2 van de wet van 1 Augustus 1899, gewijzigd door de wet van 1 Augustus 1924, een bijkomende straf is, behalve wanneer zij uitgesproken wordt, zoals ter zake wegens lichamelijke ongeschiktheid in welk geval zij een veiligheidsmaatregel is (zie R.W. 14 October 1951 kol. 195), dat zij in elk geval nooit alleen uitgesproken wordt, maar slechts bij veroordeling wegens misdrijf tegen de politie op het vervoer of wegens veroorloging (artikel 2 Wet 1 Augustus 1924);

Aangezien voormeld vonnis dezer rechtbank in datum van 9 November 1950 in kracht van gewijsde is getreden;

Aangezien, zo het mogelijk is een definitief geworden vonnis te verbeteren of uit te leggen, zulks echter niet het geval is zonder machtsoverschrijding of schending van het rechterlijk gewijsde, waar het gaat om een

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

"Rechtskundig Weekblad"

intrekking of een wijziging die de grond van de beslissing raakt (cfr. Verbr. 17 Juli 1879 Pas. 1879, I, 360);

Aangezien derhalve de vordering van eiser niet ontvankelijk is;

Om deze redenen,

En gezien de artikelen 162, 182, 189, 194, 195, Wetboek van Strafvordering; Wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Rechtdoende tegensprekelijk;

De Rechtbank,

Verklaart de vordering van eiser onontvankelijk en veroordeelt hem in de kosten.

KINDERRECHTER TE TONGEREN

22 November 1952.

Rechter : M. Frère.

O. M. : M. Noelmans.

Strafrechtelijke minderjarigheid. — In het huwelijk getreden minderjarige verdachte. — Kinderrechter blijft bevoegd.

Het feit, dat de minderjarige verdachte, met een meerderjarige in het huwelijk is getreden, heft de bevoegdheid van de Kinderrechter te haren aanzien niet op.

Zo de minderjarige door het huwelijk krachtens artikel 476 B.W. van rechtswege «ontvoogd» is, blijft dit strafrechtelijk zonder gevolgen en moet de voor de minderjarige gunstigste wet worden toegepast.

O.M. t/ Roten.

Beticht van te Tongeren, de 3 Juli 1952 :

A. De eerste :

Vrijwillig slagen of verwondingen toegebracht te hebben aan Vandendijck Agnes, welke aan deze een ziekte of een onbekwaamheid tot persoonlijke arbeid hebben veroorzaakt;

B. De tweede :

Burgerlijk en solidair verantwoordelijk voor de eerste, zijn minderjarige dochter;

Gehoord...

A. Betreffende de bevoegdheid :

Overwegende dat het feit, dat de minderjarige Roten Ida op 25 October 1952 met Weerelds Arnold-Pierre, in het huwelijk trad, zoals blijkt uit het ons voorgelegde uittreksel uit de huwelijksakte, geen afbreuk doet aan de bevoegdheid van de Kinderrechtbank;

Overwegende inderdaad, dat, zo op grond van artikel 476 van het Burgerlijk Wetboek, de minderjarige van rechtswege ontvoogd is door het huwelijk, dit geen gevolgen op strafrechtelijk gebied heeft en de, voor de minderjarige meest gunstige wet dient toegepast te worden; (Trib. des Enfants - Bergen, 5 Juli 1916; Bulletin Prot. de l'Enfance, III, 319);

B. Betreffende de grond der zaak :

Aangezien het feit ten laste van minderjarige gelegd niet bewezen is;

Gezien artikel 194 van het Strafvorderingsboek, artikelen 11, 12, 14, 23, 31, 32, 34, 35, 36, 37 en 41 der Wet van 15 Juni 1935, door de heer Kinderrechter aangeduid;

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank, statuerende op tegenspraak;

Verzendt de minderjarige van de vervolging zonder kosten;

Stelt de vader, burgerlijk verantwoordelijk gedaagde, buiten zake;

Laat de kosten ten laste van de Staat.

VREDEGERECHT TE SCHAARBEEK

26 September 1952.

Rechters : M. Berrewaerts.

Advocaten : Mrs Van Cauter en Mommens.

Huwelijk. — Erfrecht. — Termijnen binnen dewelke de afstand van de huwelijksgemeenschap en de verwerping van een erfenis moeten geschieden.

De overlevende vrouw, die de bevoegdheid wil behouden om van de huwelijksgemeenschap afstand te doen, moet luidens artikel 1456 B.W. binnen de drie maanden na het overlijden van haar man een getrouwe en nauwkeurige inventaris van al de goederen der gemeenschap opmaken op tegenspraak met de erfgenamen van de man en overeenkomstig artikel 1457 B.W. binnen drie maanden en veertig dagen na het overlijden van de man afstand doen door een verklaring ter griffie van de Rechtbank van eerste aanleg in het arrondissement van de woonplaats van de man.

De weduwe, die binnen die termijn geen afstand heeft gedaan, is echter niet vervallen van de bevoegdheid of afstand te doen, mits zij zich met de gemeenschap niet heeft bemoeid en inventaris heeft opgemaakt (artikel 1459 B.W.). De vrouw, die aan deze vereisten niet heeft voldaan, moet de helft der schulden van de gemeenschap dragen (artikel 1482 B.W.).

De bevoegdheid om een nalatenschap te verwerpen, verjaart door verloop van de tijd vereist voor de langste verjaring van de onroerende rechten (artikel 789 B.W.). Is de verwerping binnen die termijn geschied, zo behoeft de erfgenaam de schulden van de nalatenschap niet te betalen.

R. M. Z. t/ Wwe Lamin.

Aangezien de eis ertoe strekt verweerster te horen veroordelen tot betaling van 15.741,— fr. voor achterstallige bijdragen der Maatschappelijke Zekerheid over 3e en 4e kwartaal 1950 en 1e en 2e kwartaal 1951, vermeerderd met de bijlagen en de intresten;

Overwegende dat verweerster aanvoert dat de vordering onontvankelijk en ongegrond dient te worden verklaard, daar zij op 8 Augustus 1952 van de gemeenschap en van de nalatenschap van haar echtgenoot afstand heeft gedaan;

Overwegende dat eiser hiertegen opwerpt, dat deze afstand te laat is gedaan en verweerster anderzijds stilzwijgend de gemeenschap en de nalatenschap heeft aanvaard door dat zij tot de gemeenschap en de nalatenschap behorende materialen zou verkocht hebben, hetgeen door verweerster echter betwist wordt;

dat eiser trouwens in ondergeschikte orde vraagt dat hem zou toegelaten worden door alle rechtsmiddelen te bewijzen, dat verweerster vóór haar afstand handelingen heeft verricht, waaruit moet worden besloten dat zij de gemeenschap en de nalatenschap aanvaard had, en namelijk dat zij goederen heeft verkocht na het overlijden van haar echtgenoot, bewijs dat echter niet kan toegelaten worden daar de feiten, waarvan het bewijs aangeboden wordt, noch gepast afdoende zijn en evenmin met voldoende nauwkeurigheid omschreven zijn om gebeurlijk het voorwerp te kunnen uitmaken van tegenbewijs;

Overwegende dat de overlevende vrouw, die de bevoegdheid wil bewaren om van de gemeenschap afstand te doen, binnen de drie maanden te rekenen van de dag van het overlijden van de man, luidens artikel 1456 van het B.W. een getrouwe en nauwkeurige inventaris van al de goederen van de gemeenschap moet opmaken op tegenspraak met de erfgenamen van de man of dezen behoorlijk opgeroepen, en overeenkomstig artikel 1457, binnen drie maanden en veertig dagen na het overlijden van de man afstand moet doen op de griffie der rechtbank van eerste aanleg in het arrondissement, waar de man zijn woonplaats had;

Overwegende dat de weduwe, die binnen de hierboven bepaalde termijn geen afstand heeft gedaan, echter niet vervallen is van de bevoegdheid om afstand te doen, indien zij zich met de gemeenschap niet bemoeit heeft en zij een inventaris heeft opgemaakt, zoals bij artikel 1459 B.W. bepaald is;

Overwegende dat de echtgenoot van verweerster overleden is op 1 Juni 1951 en verweerster eerst op 8 Augustus 1952 van de gemeenschap en de nalatenschap van haar man afstand heeft gedaan;

dat door haar niet is bewezen en trouwens niet beweed wordt, dat zij in de drie maanden, te rekenen vanaf de dag van het overlijden van haar man, een inventaris van al de goederen van de gemeenschap heeft doen opmaken;

dat zij bijgevolg onherroepelijk, sedert September 1951, het recht verloren heeft afstand te doen van de gemeenschap en dat diensgevolge de schulden van de gemeenschap voor de helft ten laste van verweerster blijven overeenkomstig de bepalingen van artikel 1482 van het B.W.;

Overwegende dat artikel 789 B.W. bepaalt, dat het vermogen om een nalatenschap te aanvaarden of te verwerpen verjaart door het verloop van de tijd, die tot de langste verjaring van de onroerende rechten wordt vereist;

dat de verwerping van de nalatenschap ter zake bijgevolg regelmatig is met gevolg dat de schulden der nalatenschap van haar overleden echtgenoot hoegenaamd niet ten laste van verweerster kunnen worden gelegd;

dat artikel 1 der wet van 20 November 1896 trouwens bepaalt dat de goederen der nalatenschap aan de overlevende echtgenoot toebehoren, wanneer de overledene noch bloedverwanten in de erfelijke graad, noch natuurlijke kinderen achterlaat, hetgeen immers in specie het geval niet is vermits de ontvoogde minderjarige dochter van de overledene, gesproken uit zijn huwelijk met verweerster, zijn wettige erfgename is en door eiser niet bewezen of zelfs niet beweed wordt dat de overledene geen andere bloedverwanten in de erfelijke graad achtergelaten heeft, terwijl artikel 786 B.W. bepaalt dat het aandeel van hem, die de nalatenschap verwerpt, door aanwas vervalt aan zijn mede-erfgenamen en aan de volgende graad, indien hij alleen is;

Om deze beweegredenen:

Op tegenspraak en in eerste aanleg beslissende, Alle strijdige besluiten van de hand wijzende, Veroordelen verweerster om aan eiser de som van 7.870,50 fr. te betalen, zijnde haar aandeel in de schulden van de gemeenschap;

Verwijzen ze bovendien tot de verwijlrenten aan 5 % 's jaars vanaf 23 November 1951 tot op de dag der volledige betaling, verwijlrenten welke echter slechts op de achterstallige bijdragen dienen berekend te worden en niet op de bijslagen en verwijlrenten, welke in de gevorderde som begrepen zijn;

Veroordelen verweerster tot de kosten van het geding;

Zeggen de eis ongegrond voor wat het overige betreft en wijzen hem in zover af.

vredegerecht te mechelelen-zuid

30 October 1952.

Rechter : M. de Ridder.
Advocaat : Mr Maerten.

1. Burgerlijke Rechtsvordering. — Verstek. — Taak van de rechter bij verstek van de verweerder.
2. Huwelijk. — Onderhoudsplicht van de man tegenover de vrouw. — Rechtskarakter van de krachtens artikel 214b B.W. bevolen maatregel: gerechtelijke volmacht. — De vrederechter mag niet kennis nemen van de tenuitvoerlegging van een bevel van de voorzitter der rechtbank in kortgeding. — De vrouw heeft geen vordering krachtens artikel 214b B.W., wanneer zij een echtscheidingsprocedure voert tegen haar man en van de voorzitter der rechtbank in kortgeding de toelating heeft verkregen om afzonderlijk te wonen.

1. Bij verstek van de verweerder moet de rechter onderzoeken of de vordering in overeenstemming is met het recht en of de gestelde feiten bewezen zijn. Hij moet onderzoeken of de ingestelde vordering niet in strijd is met de wet, zelfs wanneer deze niet van openbare orde is.
2. Al hebben sommigen beweerd, dat de echtgenote door de machtiging, verleend door de Vrederechter krachtens art. 214b B.W. een vordering verkrijgt tegen de andere echtgenoot, dat deze maatregel niets anders is dan een nieuwe en vereenvoudigde vorm van het beslag onder derden, dat hij gelijkstaat met het toekennen van een onderhoudsgeld, dat hij niets anders is dan een tijdelijke en gedeeltelijke overdracht van het beheer en het genot van het gezinsvermogen door de ene echtgenoot aan de andere, is in werkelijkheid de krachtens art. 214b B.W. verleende machtiging niets anders dan een gerechtelijke volmacht.

In onderhavig geval handelt eiseres niet ingevolge een gerechtelijke volmacht, maar krachtens een persoonlijke titel tegen haar man, haar toegekend bij bevel van de voorzitter der Rechtbank in kortgeding. Waar de Vrederechter niet mag kennisnemen van de tenuitvoerlegging zijner eigen vonnissen, is niet aannemelijk, dat hij bij gebrek aan een uitdrukkelijke wettelijke dienaangaande kennis zou kunnen nemen van de tenuitvoerlegging van een vonnis of bevel, uitgesproken door een andere Rechter.

De vrouw heeft niet de vordering krachtens art.

214 b B.W. wanneer zij een echtscheidingsprocedure heeft aanhangig gemaakt tegen haar man en van de Voorzitter der Rechtbank in kortgeding de toelating heeft verkregen om afzonderlijk te wonen. Door dit bevel is de verplichting tot samenwonen immers wettelijk geschorst en bestaat er dus geen « huishouden » meer, wat een vereiste is voor de toepasselijkheid van art. 214 b B.W.

Vermuyten t/ Mollemans.

Aangezien eiseres bij verzoekschrift op zegel van 20 fr. d.d. 24 Augustus 1952 betoogt dat zij bij bevel van de heer Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg te Mechelen, d.d. 14 Juli 1952 de veroordeling bekam van haar echtgenoot, de verweerder, om haar 500 fr. per maand onderhoudsgeld te betalen; dat verweerder haar dit bedrag niet uitbetaalt; dat zij bijgevolg vraagt haar krachtens artikel 214 b B.W. te machtigen rechtstreeks 500 fr. in ontvangst te nemen bij de Werklozenkas, alwaar verweerder vergoedingen trekt;

1. Verstek — Onderzoek der zaak :

Aangezien verweerder regelmatig bij aangetekend schrijven van 28 Augustus 1952 werd opgeroepen tegen de zitting van 19 September daaropvolgend, waarop hij verstek liet gaan;

dat het verstek werd vastgesteld en de zaak in beraad gehouden werd om te worden gewonnen;

Aangezien, alhoewel de niet verschenen verweerder geen middelen aanvoert tegen de vordering, deze toch niet zonder meer kan toegestaan worden;

dat inderdaad de taak van de rechter uitgestreker is bij verstek van de verweerder dan bij zijn verschijning;

dat bij verstek van de verweerder de rechter moet onderzoeken of de vordering in overeenstemming is met het recht en of de aangevoerde feiten bewezen zijn; dat hij zelfs moet onderzoeken of de vordering niet strijdig is met een wet, zelfs wanneer deze niet van openbare orde is (zie Verbrekingshof, 30 April 1936, Pas. 1936, I, 228, met noot van P. L.; J. J. P. 1937, blz. 559, onder artikel 19; zie Vrederecht Rochefort, 26 Augustus 1938, J. J. P. 1938, 528 en Pas. 1223, III, 163; Rép. pr. dr. b. v°, procédure civile, n° 157);

2. Grond der zaak :

Aangezien de vordering van eiseres zeer vermoedelijk ten doel heeft artikel 214 b van het Burgerlijk Wetboek te gebruiken als uitvoeringsmaatregel van een bevel, door haar bekomen van de heer Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg te Mechelen in kortgeding en waarbij verweerder veroordeeld werd om haar een onderhoudsgeld van 500 fr. per maand te betalen;

dat bij gebrek aan een zeer duidelijke uiteenzetting haar vordering echter ook kan bedoeld zijn als een totaal nieuw geding, steunend op artikel 214 b B.W., om 500 fr. per maand afhouding te bekomen bij de Werklozenkas, alwaar verweerder stungeld trekt;

A. Uitvoeringsmaatregel :

1) Aangezien, al hebben sommigen (Pasquier, Droits et devoirs des époux, blz. 41) beweerd dat de verlaten echtgenoot door de machtiging verleend door de vrederechter krachtens artikel 214 b B.W., een schuldvordering verkreeg tegen de andere echtgenoot;

al zou kunnen beweerd worden dat die maatregel niets anders is dan een nieuwe en vereenvoudigde vorm van het beslag onder derden (Lebon in de Senaatszitting van 31 Maart 1927, parl. Hand. Senaat, blz. 466 : « la femme touchera le salaire de son mari en vertu de la saisie... Le juge déterminera dans quelles conditions et à concurrence de quelle somme la saisie sera faite »); al werd voorgehouden dat deze maatregel gelijk staat met het toekennen van een onderhoudsgeld, hetgeen op strafrechtelijk gebied het arrest van het Hof van Verbreking van 24 September 1934 (Pas. 1934, I, 383) heeft uitgelokt; al werd beweerd dat die maatregel niets anders is dan een « tijdelijke en gedeeltelijke overdracht door de ene echtgenoot op de andere van het beheer en het genot van het familievermogen » (J. Van Houtte, Over de machtiging van de ene echtgenoot om de inkomsten van de andere echtgenoot in ontvangst te nemen, Rechtskundig Tijdschrift voor België, 1934, blz. 575 en vlg.), de krachtens artikel 214 b B.W. verleende machtiging niets anders is dan een gerechtelijke volmacht (zie Parl. Hand. Senaat 31 Maart 1927, blz. 466; « à la commission de la Justice, entre les deux votes, nous nous sommes mis d'accord pour considérer le droit donné par le juge comme un simple mandat de justice, une simple délégation pour toucher, rien de plus... »; Ciselet, Commentaire de la loi du 20 juillet 1932 sur les droits et devoirs respectifs des époux, blz. 42; Wittemans, Wederzijdse rechten en plichten der echtelieden, blz. 39, n° 11; Samijn, De onderlinge steunverplichting der echtgenoten naar de wet van 20 Juli 1932, Rechtskundig Tijdschrift, 1935, blz. 218; De Page, deel I, 706ter, b, blz. 629, eerste uitgave; Vrederecht, 23 Februari 1933, Pas. 1933, III, 112, en J.J.P. 1933, 407; Vrederecht, Schaarbeek, 1e kanton, 8 Maart 1933, J.J.P. 1933, 102; Vrederecht, Elsene, 2e kanton, 21 December 1933, J.J.P. 1934, 111; Burgerl. Rechtb. Brussel, 2 Maart 1935, J.T. 1935, 237; Vrederecht, Brussel, 8 Juli 1933, Rev. dr. min. 1935, 250; Burgerl. rechtbank Brussel, 2 Maart 1935; Rev. not. 1936, 45; Burgerl. Rechtb. Hoei, 30 Juni 1938, Pas. 1940, III, 23; Burgerl. 1952, kol. 1517; Verbr. 27 November 1941, Pas. 1941, Rechtb. Oudenaarde, 4 December 1951, R.W. 1951-I, 437, tweede « attendu »; Verbr. 13 October 1938, Pas. 1938, I, 315; Verbr. 6 Juni 1946, Pas. 1946, I, 236, eerste « attendu »);

Aangezien eiseres echter in casu niet handelt ingevolge een gerechtelijke volmacht maar krachtens een persoonlijke titel van schuldvordering tegen verweerder, haar toegekend door het ingeroepen bevel;

2) Aangezien een maatregel toegekend of toe te kennen ingevolge artikel 214 b B.W. niet mag schaden aan derden (« onverminderd de rechten van derden » zegt het artikel);

Aangezien in casu eiseres handelt ingevolge een persoonlijke titel en zij op gelijke voet komt met derden — schuldeisers van verweerder, waardoor deze in hun belangen geschaad worden;

3) Aangezien de vrederechter niet mag kennis nemen van de uitvoering zijner eigen vonnissen;

dat het dan niet aan te nemen is dat hij bij ontstentenis van een klare wettekst dienaangaande kennis zou nemen van de uitvoering van een vonnis of bevel, uitgesproken door een andere rechtsmacht;

Aangezien om de hiervoren ontwikkelde redenen de vrederechter niet mag kennis nemen van een vordering, die steunt op artikel 214 b B.W. en die in werkelijkheid de uitvoering beoogt van een door een andere rechter uitgesproken veroordeling tot betaling van onderhoudsgeld (zie: Vrederecht Namen-Zuid, 25 Juli 1933, J.J.P. 1934, 149; Vrederecht

Brugge, 2e kanton, 2 Juni 1949, J.J.P. 1949, 254; Nota van O.M. punt III, onder Hasselt, 20 April 1948, J.J.P. 1949, blz. 88; Vrederecht Châtelet, 31 October 1941, J.J.P. 1942, 140, met noot van O.M.; blz. 144-145; Burg. Rechtbank Oudenaarde, 4 December 1951, R.W. 1951-1952, 1517; Burgerl. Rechtbank Brussel, 12e Kamer, 4 April 1952, J.T. van 23 Juni 1952, en in Bulletin de la fédération des avoués de Belgique, 1952, n° 4, blz. 11-12; De Page, Complément au traité élémentaire de droit civil belge, t. I, n° 706 bis, blz. 247; Hayoit de Termicourt, Mercuriale van 15 September 1932 « La femme devant la loi civile », blz. 30-40, in Pandectes périodiques, 1939;

Contra : onder meer : Vred. Ekeren, 14 April 1949, J.J.P. 1949, 307, met critiserende nota van O. M.; Vred. Boom, 19 December 1945, J.J.P. 1948, blz. 101, met critiserende nota van O.M.; Vred. Oostende, 27 Mei 1947, J.J.P. 1947, 306, met critiserende nota van O.M.; Vred. Namen, 1e Kanton, 26 Februari 1943, J.J.P. 1945, 131; Vred. St Joost ten Node, 6 December 1940, J.J.P. 1940-1941, 260; Vred. Mollagne aux Pierres, 4 Februari 1936, J.J.P. 1937, 23; Burg. Rechtb. Brussel, 17 Januari 1936, P.P. 1936, 96; Droits et devoirs respectifs des époux in J.J.P. 1923, blz. 60, d; Burg. Rechtbank Gent, 12 Februari 1933, R.P. 1948-1939; Wittemans, wederzijdse rechten en plichten der echtelieden, blz. 39, n° 10;

B) Nieuwe vordering :

Aangezien, voor zover het verzoek van eiseres een totaal nieuwe vordering zou zijn, steunend op artikel 214 b B.W., om maandelijks 500 fr. te mogen afhouden op de inkomsten, welke verweerder geniet bij de Werklozenkas, aan te stippen valt, dat uit het door eiseres ingeroepen bevel blijkt dat zij een echtscheidingsproces voert met verweerder en van de voorzitter der rechtbank in kortgeding de toelating bekomen heeft om afzonderlijk te wonen;

Aangezien ingevolge het bewust bevel de verplichting tot samenwonen wettelijk geschorst is en er dus geen « huishouden » meer bestaat;

dat in zodanig geval artikel 214 b B.W. niet toepasselijk kan zijn (Verbr. 6 Juni 1948, Pas. 1946, I, 236-337; Verdege. Châtelet, 31 October 1941, Pas. 1942, III, 72);

dat inderdaad er slechts een « huishouden » kan bestaan zolang de echtgenoten wettelijk de verplichting hebben samen te wonen, al leefden ze ook in feite gescheiden (Burg. rechtb. Gent, 29 Juni 1938, R.W. 1938-1939, Kol. 655, 9e alinea);

Gelet op de artikelen 2, 30, 32, 33, 35, 37 en 41 der wet van 16.6.1935;

Om deze redenen :

Wij Vrederechter, recht doende in eerste aanleg en bij verstek tegen verweerder, verklaren de eis niet ontvankelijk; veroordelen eiseres tot de kosten.

Vlaamse Juristen,

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

VREDEGERECHT TE BERCHEM

18 November 1952.

Recher : M. Baeten.

Advocaten : Mrs L. Joris en Van der Mensbrugge.

Handelshuur. — Garagebedrijf. — Contractuele duur ener huur, waarbij ieder van partijen gerechtigd verklaard is tot tussentijdse opzegging. — Contractuele duur in de zin van art. 33, al. 2, van de wet van 30 April 1951 is de gehele overeengekomen huurtijd.

De huur van een perceel, bestemd voor een garagebedrijf, moet worden beschouwd als kleinhandels-huur en valt derhalve onder toepassing van de wet van 30 April 1951.

Voor de tijd van negen jaren aangevane huur met de voorwaarde, dat ieder van partijen gerechtigd is na het verstrijken van het derde of van het zesde jaar de huur te beëindigen. De contractuele duur van zodanige huur is negen jaren; de bevoegdheid tot tussentijdse opzegging doet daaraan niet af. In de zin van artikel 33, alinea 2, van voormelde wet verstrijkt de contractuele huurtijd dus eerst na negen jaren.

Cie Industrielle et Immobilière d'Anvers t/
N.V. Société Industrielle et Commerciale Isola.

Aangezien, blijkens huurakte van 31 Oktober 1949, geregistreerd te Berchem B.A. en S. de 9 November 1949, boek IV blad 36, vak 264. Ontvangen 2.825 fr. De Ontvanger (get.) onleesbaar, verweerder van aanlegster in huur nam: a) son immeuble industriel consistant en garage, ateliers, hangar situé à Berchem 214 Avenue Elisabeth; b) une parcelle de terrain située à Berchem, rue Rysyeuvel N° 71, attenante à la propriété sub a) zulks voor een termijn van negen jaren, ingaande op 1 November 1949 met evenwel het recht voor beide partijen de huurovereenkomst te ontbinden bij het verstrijken van het derde of het zesde jaar mits opzegging bij ter post aangetekende brief ten minste drie maanden op voorhand;

Aangezien aanlegster bij ter post aangetekende brief van 26 April 1952 aan verweerder opzegging deed tegen 't einde van het derde jaar 't zij 31 Oktober 1952;

Aangezien verweerder aanvoert dat de huurovereenkomst onder de toepassing van de wet van 30 April 1951 op de handelshuurovereenkomsten valt en dat derhalve vermelde opzegging ongeldig is;

Aangezien aanlegster betwist dat de huurovereenkomst onder de toepassing van vermelde wet valt;

Aangezien uit de bestanddelen der zaak blijkt dat het verhuurde bij de ingenottreding zo niet uitdrukkelijk, dan toch stilzwijgend in hoofdzaak bestemd was tot de exploitatie van een garage, nl. tot het stallen van auto's van de eersten die zich aanmelden, tot het wassen, smeren, onderhouden, nazien van die auto's en tot het uitvoeren van kleine herstellingen daaraan; tot de verkoop in het klein van benzine, olie, banden en andere autobenodigdheden aan de eigenaars der gestelde auto's en aan 't publiek in het algemeen;

Aangezien zulk bedrijf voor een kleinhandel moet gehouden worden; dat inderdaad, in zulk bedrijf de ex-

ploitant door zijn voortdurend presteren van diensten rechtstreeks aan 't publiek en zijn verkoop in 't klein een waarde schept, nl. een cliënteel die nog na zijn vertrek aan de plaats der uitbating gehecht blijft;

Aangezien derhalve de huurovereenkomst onder de toepassing van vermelde wet valt;

Aangezien aanlegster aanvoert dat, in dat geval, de huurovereenkomst, krachtens artikel 33 tweede alinea, van die wet, een einde neemt op 31 Oktober 1952 of minstens op 20 November 1952;

Aangezien de huurovereenkomst liep bij de inwerkingtreding van vermelde wet;

Aangezien luidens haar artikel 33, eerste alinea, die wet van toepassing is op de lopende handelshuurovereenkomsten, dat deze evenwel luidens de tweede alinea van hetzelfde artikel vervallen bij het verstrijken van de contractuele termijn en ten vroegste bij het verstrijken van een termijn van achttien maanden na de inwerkingtreding van die wet;

Aangezien verweerster aanvoert dat ter zake de contractuele termijn op 31 Oktober 1958 verstrijkt; dat volgens aanlegster die termijn ingevolge vermelde opzegging verstrijkt op 31 Oktober 1952;

Aangezien, blijkens de huurakte de contractuele termijn van de huurovereenkomst negen jaren is; dat het recht, bij de overeenkomst aan beide partijen voorbehouden, die te ontbinden bij 't verstrijken van het derde of het zesde jaar niet voor uitwissel kon hebben die contractuele termijn te wijzigen, doch eenvoudig toeliet een einde aan de overeenkomst te maken vóór het verstrijken van die termijn; dat de «contractuele» termijn van een huurovereenkomst vastgesteld wordt bij de overeenkomst en niet in de loop van de overeenkomst;

Aangezien, bijgevolg de contractuele termijn der huurovereenkomst slechts op 31 Oktober 1958 verstrijkt en de huurovereenkomst krachtens vermeld artikel 33, tweede alinea, slechts op die datum vervalt;

Aangezien aanlegster niet de wil te kennen geeft in het verhuurde zelf handel te drijven of de werkelijke exploitatie ervan toe te laten door de personen bedoeld in artikel 3 vijfde alinea van vermelde wet; dat zij dus niet zou kunnen beweren dat ingevolge die beschikking hare hogervermelde opzegging aan de huurovereenkomst een einde maakt tegen een vroegere datum dan 31 Oktober 1958;

Om deze redenen,

uitspraak doende tegensprekelijk, verklaren de eis ongegrond, wijzen hem af en veroordelen aanlegster tot de kosten van het geding.

Alle akten van rechtspleging werden in het Nederlands opgesteld bij toepassing van artikel 2 der wet van 15 Juni 1935.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

VREDEGERECHT TE BEROHEM

2 December 1952.

Rechter : M. Baeten.

Advocaten : Mrs E. Ooms, P. Pollet en Tielemans.

Handelshuur. — Zgn. Brouwerijcontract. — Onderverhuur en overdracht van de in het gehuurde gedreven handelszaak aan de onderverhuurder. — Deze wordt daardoor rechtstreekse huurder van de oorspronkelijke verhuurder en heeft alleen, met uitsluiting van de oorspronkelijke huurder (onderverhuurder), recht op huurhernieuwing. — Niet-tijdige betekening door onderhuurder aan oorspronkelijke verhuurder van het verlangen om de huur te hernieuwen. — Dientengevolge verval van het recht op huurhernieuwing.

Wanneer de oorspronkelijke huurder het gehuurde volledig onderverhuurt en tevens de daarin gedreven handelszaak overdraagt aan de onderhuurder, wordt deze de rechtstreekse huurder van de oorspronkelijke verhuurder.

Ofschoon de oorspronkelijke huurder (onderverhuurder) krachtens artikel 11, 3° der wet van 30 April 1951 hoofdelijk gebonden blijft door alle uit de oorspronkelijke huurovereenkomst voortvloeiende verplichtingen, is hij geen huurder meer van het oorspronkelijk door hem gehuurde handelshuis en heeft hij dus geen recht op huurhernieuwing.

Daar de onderhuurder, exploitant der handelszaak (in casu café), de rechtstreekse huurder is geworden, wordt alleen hij met uitsluiting van de oorspronkelijke huurder (onderverhuurder) door de artikelen 13 e.v. van voormelde wet beschermd; wanneer hij zoals in het onderhavig geval, nagelaten heeft om binnen de wettelijke termijn zijn verlangen om de huur te hernieuwen aan de verhuurder te betekenen, is zijn recht op huurhernieuwing vervallen.

N.V. Ardor t/ Van Steen en De Bruyn-Herrygers.

Aangezien de N.V. Ardor van de echtelieden Van Steen-Verbruggen het caféhuis, gelegen te Mortsel, 298, Antwerpse Steenweg, in huur heeft genomen voor een termijn die op 31 December 1952 verstrijkt;

Aangezien de N.V. Ardor bij ter post aangetekende brief van 18 Augustus 1952 aan de echtelieden Van Steen-Verbruggen betekende dat zij de hernieuwing van de huurovereenkomst verlangde;

Aangezien de echtelieden Van Steen-Verbruggen bij ter post aangetekende brief van 25 October 1951, aan de N.V. Ardor betekenden dat zij de gevraagde huurhernieuwing weigerden, daar zij meenden dat de N.V. Ardor, niet eigenares zijnde van het in het verhuurde gevestigde handelsfonds, niet door vermelde wet beschermd was;

Aangezien de N.V. Ardor het verhuurde volledig onderverhuurd heeft aan de echtelieden De Bruyn-Herrygers, die de daarin gevestigde cafézaak uitbaten, voor een termijn die eveneens op 31 December 1952 verstrijkt;

Aangezien bij het afsluiten der huurovereenkomst tussen de N.V. Ardor en de echtelieden Van Steen-Verbruggen het verhuurde in hoofdzaak bestemd was

tot de uitbating van een cafézaak, d.i. tot de verkoop van dranken rechtstreeks aan het publiek;

Aangezien die huurovereenkomst dus onder de toepassing van vermelde wet valt;

Aangezien, krachtens artikel 11, 1° van die wet, wanneer de hoofdhuurder het verhuurde volledig onderverhuurt en tegelijk het daarin gevestigde handelsfonds afstaat aan de onderhuurder, laatstgenoemde de rechtstreekse huurder van de verhuurder wordt, wanneer hij eigenaar is van het handelsfonds;

Aangezien derhalve de N.V. Ardor, alhoewel zij krachtens artikel 11, 3° van vermelde wet hoofdelijk onderworpen blijft aan al de uit de oorspronkelijke huurovereenkomst voortvloeiende verplichtingen, geen huurster meer is van de echtgenoten Van Steen-Verbruggen en geen recht heeft op hernieuwing van de huurovereenkomst, die zij met dezen afsloot (zie: Burg. Rechtbank Gent, 4 Juli 1952, R. W. 9 November 1952, kol. 311);

Aangaande de zaak n° 11054 :

Aangezien, blijkens wat voorafgaat, de echtelieden De Bruyn-Herrygers de rechtstreekse huurders van de echtelieden Van Steen-Verbruggen geworden zijn;

Aangezien zij in die hoedanigheid tegenover de echtelieden Van Steen-Verbruggen bij uitsluiting van de N.V. Ardor, beschermd waren door artikelen 13 en volgende van vermelde wet;

Aangezien zij echter nagelaten hebben, ten hoogste achttien maanden, ten minsten vijftien maanden vóór het verstrijken van de lopende overeenkomst (31 Dec. 1952) aan de echtelieden Van Steen-Verbruggen te betekenen dat zij de hernieuwing van de huurovereenkomst verlangden;

Aangezien zij derhalve van het recht op huurhernieuwing vervallen zijn;

Om deze redenen,

Rechtdoende in de zaak n° 10931, verklaren de eis ongegrond, wijzen hem af en veroordelen aanlegster tot de kosten van het geding;

Rechtdoende in de zaak n° 11054, verklaren de eis ongegrond, wijzen hem af en veroordelen aanleggers tot de kosten van het geding;

Alle akten van rechtspleging werden in het Nederlands opgesteld, bij toepassing van artikel 2 der wet van 15 Juni 1935.

NOOT : In dezelfde zin als bovenstaand vonnis : Rb. Oudenaarde, 2 October 1951, R.W. 1951-'52, 521; Rb. Gent, 26 October 1951, R.W. 1951-'52, 797, en J.T. 1952, 39; Vrederecht Luik (2e kanton), 17 Januari 1952, J.T. 1952, 155; Vrederecht Schaarbeek, 18 April 1952, J.J.P., 132; Rb. Mons, 16 Mei 1952, J.T., 554. — In tegenovergestelde zin : Vrederecht Ekeren, 13 October 1951, R.W. 1951-'52, 807; Vrederecht Antwerpen (1e kanton), 24 October 1951, R.W. 1951-'52, 372; Vrederecht Chièvre, 28 December 1951, J.T. 1952, 41; Vrederecht Brussel (4e kanton), J. T. 1952, 42; Vrederecht Oostende, 18 Maart 1952, J.J.P., 139; Vrederecht Ukkel, 28 December 1951, J.T. 1951, 140; Rb. Antwerpen, 20 Februari 1952, R.W. 1951-'52, 1073 en J.T. 1051, 555. — Verg. ook het in dit nummer gepubliceerde vonnis van de Rechtbank te Gent, dd. 3 Juli 1952.

BIBLIOGRAPHIE

Genootschap voor Antwerpse Geschiedenis, III : Antwerpen in de XVIIIe eeuw. - De Sikkels, Antwerpen, 1952.

Het Genootschap voor Antwerpse Geschiedenis, dat sinds 1926 ongeveer 30 Antwerpse vakhistorici groepeerde, had in 1950 het gelukkig idee om een algemeen thema gezamenlijk te bestuderen, nml. Antwerpen in de 18e eeuw.

De ere-voorzitter, Z.E.H. Prims, schreef de eerste bijdrage, welke het algemeen chronologisch kader (1 Nov. 1700-30 Nov. 1792) aangeeft (p. 9-18). Spijtig genoeg, zonder enige wetenschappelijke nota en nogal vluchtig. De overige bijdragen geven aan wat er over het onderwerp reeds bestaat, op enkele punten ten minste brengen zij aanvullingen volgens oorspronkelijke archiefstukken of manuscripten en trachten een synthetische kijk op de behandelde problemen te werpen.

De studie van René Boumans over *Het Stadsbestuur*, behandelt in acht indelingen, in vogelvlucht, de vertegenwoordigers van het centraal gezag, de magistraat, de Maandagse Raad, de Brede Raad, het administratief personeel, het financieel beheer, het gerecht, de openbare ordediensten (p. 19-45). Hij vult een bestaande leemte aan door ook de lagere instanties in zijn studieveld te betrekken. Interessante inlichtingen over de ambtenverkoop in de 18e eeuw. Frans Blokmans publiceert twee belangrijke, maar droge studiën, één over de ingewikkelde *stadsfinanciën* (p. 46-63), een over de *bevolkingscijfers* (rond de 50.000) (p. 395-412). Twee zeer belangrijke studiën zijn deze van Frans Smekens over « Ambachtswezen » en « Nieuwe nijverheid » (p. 64-93), en deze van Leo Michielsens over « De Handel » (p. 94-122), waaruit blijkt dat Antwerpen in de 18e eeuw, op verre na niet de betekenis had van Amsterdam, Londen of Parijs, maar zij is een kapitaalmarkt voor koloniale handelsondernemingen en als financiemarkt voor staatsleningen. De afgesloten Scheldestad is financieel aan de hele wereld verbonden.

Het artikel « Het Kerkelijk Leven » (p. 123-155) geeft naast een synthetisch overzicht over de 18e eeuwse bisschoppelijke stad, interessante biographische gegevens, vooral over de negen laatste Antwerpse bisschoppen : Cools, de Francken, d'Espinosa, de Hezelle, Qerbrouck, Gentis, Van Gameren, Wellens en Nelis. Uit het stuk van Eva Pais-Minne over « Weldadigheidsinstellingen en sociale toestanden » (p. 156-186) leren we, dat de armenzorg te Antwerpen in de 18e eeuw, naast een aantal private en godsdienstige weldadigheidsinstellingen, ook in handen was van officiële en pseudo-officiële inrichtingen, de « Tafel van den Heylighen Geest » en de « Camer van den Huysarmen ».

Met de studie van Frans Baudhuin « Bouw-, beelden- schilder kunst » (p. 187-230), verlaten we het sociaal-economisch aspect en belanden we op het zuiver culturele. Op gebied van de bouwkunst emancipeert zich ten onzent de bouwmeester, die een meer harmonische samenhang nastreeft tussen architectuur en decoratie. Een bouwmeester van formaat, Jan-Peter van Bourschoit, de Jonge, de bouwmeester van het huidige Koninklijk Paleis, de huidige Kamer van Koophandel, de voorgevel van het Gesticht van de Dames van het Christelijk Onderwijs en het hotel Osterrieth. Op het gebied der beeldhouwkunst ontbrak het in de 18e eeuw stellig niet aan belangwekkende talenten, maar geen meesters van groot formaat. Op het gebied der schilderkunst zochten de kunstenaars

hun weg tussen de Baroktraditie, het nalevend Frans classicisme der 17e eeuw, het neo-classicisme en de prae-romantiek.

Uit de studie «Teken- en Prentkunst» (p. 238-247) van Frank van den Wijngaert, blijkt dat de 18e eeuw in Antwerpen, bij gebrek aan «hogerstaande» opdrachten, de volksgrafiek bevorderde. Carlo de Clercq en Camille Van Deyck bewijzen in hun bijdrage «Letterkundigen en Schrijvers» (p. 248-274) dat zo er veel geschreven en gedrukt is geworden te Antwerpen in de 18e eeuw, de eigenlijke letterkundige productie over het algemeen, maar van minder gehalte is: hogere bezieling ontbrak. Ook uit de studie van Emiel Willekens «Drama en Toneel» (p. 275-313) blijkt ten volle de ontstentenis van een waarachtige en waardevolle toneelliteratuur en van dichtersfiguren die haar zouden schragen.

De studie van Leon Voet «Boeken en Drukkers» (p. 314-347), deze van Henry De Groote «Onderwijs en Geestelijke Stromingen» (p. 348-372) en deze van Amedee Dermul «De Wetenschappen» (p. 373-385), bewijzen dat Antwerpen nochtans zijn intellectuele naam van vroeger ook in de 18e eeuw had weten te bewaren.

Het kortere stukje van Jan De Schuyter over «Het Volksleven» (p. 386-394) vertoont uiterlijk niet dat het op zoveel wetenschappelijke bronnen gefundeerd is. Jan Van Roey commentarieert historisch de 18 platen («Historisch commentaar op de iconographie») (p. 413-416).

Aan sommige auteurs kan verweten worden dat zij hun bibliographie en litteratuur niet à point gehouden hebben. Het verzamelwerk mag echter in zijn geheel ten volle geslaagd heten. Het bewijst dat de équilibre-formule, op een bepaalde periode geconcentreerd, grote mogelijkheden biedt. Wij kunnen niet anders dan wensen dat ook de andere eeuwen van Antwerpens Geschiedenis op die manier zouden «onder de loupe» genomen worden. Ook de uitgever dient gefeliciteerd om zijn keurige presentatie.

L. Th. Maes.

BALIELEVEN

VLAAMSE CONFERENTIE TE ANTWERPEN

Donderdag, 29 Januari 1953. Onze Conferentie vergaderd voor de eerste maal in dit nieuwe jaar.

Mr Karel Van Baarle kijkt tevreden naar de ruime opkomst, waarvoor het noodzaaltje van de eerste verdieping der Kapel van Boergondië veel te klein blijkt.

De voorzitter overloopt de voorgenomen activiteiten en geeft dan het woord aan Mr Paul De Schrijver, secretaris bij de Raad der Orde welke ons zal onderhouden over «Kongolese aspecten en mogelijkheden».

In een rustige betoogtrant, waarbij het vaak moeilijk is de ernst van de ironie te onderscheiden, behandelt Mr De Schrijver de twee delen van zijn onderwerp, dat hij volledig beheerst ingevolge zijn reis en verblijf in de kolonie. Juister gezegd: de Overzeese Gebieden. Want spreker duidt aan dat de U.N.O.-overgevoelheid zich verzet tegen het begrip «kolonie», dat synoniem schijnt van uitbuiting en verdrukking.

Het eerste deel der uiteenzetting heeft ten doel — na een kleine natuurbeschrijving — Belgisch Kongo te laten kennen in zijn drie machten. De wetgever bekommert zich meer bepaaldelijk om de blanke bevolking, doch laat de inboorlingen voornamelijk aan

hun gewoonterecht, in zoverre dit niet strijdig is tegen dwingende wetteksten of tegen de ruim opgevatte en enigszins speciale koloniale «openbare orde». De Uitvoerende Macht (Koning, Minister, Koloniale Raad, Gouverneur, edm.) wordt vervolgens beschreven. Tenslotte wekt de «Rechterlijke Macht» de aandacht der vergadering. De inheemse rechtbanken, de summier procedures voor kolonialen, en de benoemingsvoorwaarden voor de leden der magistratuur worden kort doch klaar beschreven. Als enige rechterlijke band met het moederland wordt het Hof van Verbreking aangeduid, in zoverre de geschillen zich bewegen op het burgerlijk, commercieel of fiscaal gebied.

Het tweede deel boeit — zo mogelijk — de vergadering nog meer. Hier spreekt Mr De Schrijver over de mogelijkheden die onze «Overzeese Gebieden» opleveren voor de jonge dokters in de rechten. Met veel bijzonderheden wordt de loopbaan in de administratie (gewestbeheerder en hogere functies), de magistratuur (zetelende magistratuur en Parketten), de balie (met haar 55 leden voor gans Kongo, haar moeilijkheden, haar organisatie) en de privé-sector behandeld. De aspiranten krijgen praktische raadgevingen nopens hunne kansen. Zij vernemen welke voorwaarden zij eventueel hoeven te vervullen, hoe de opgang zich kan voordoen en hoe zij psychologisch dienen getraind te zijn voor het mooie, eervolle, doch soms harde leven in de kolonie.

De spreker wordt hartelijk en lang toegejuicht voor zijn uiteenzetting die volledig past in het kader van de Conferentie, en een onverflauwde belangstelling heeft gewekt.

Mr Ooms, voorzitter van de studiegcommissie der Conferentie betreffende het wetsvoorstel tot regeling van de advocatuur, krijgt vervolgens het woord. Samen met Mr De Baeck en Mr Raym. Jacobs besprak hij de toevoegingen, weglatingen en wijzigingen die aan het ontwerp dienen gebracht en bij de eerstvolgende vergadering der Federatie dienen besproken. In hoofdlijnen werden de volgende gedachten uitgewerkt:

1) Er behoort geen verschil te bestaan tussen de leden der verschillende balies, zij wezen gevestigd bij een Rechtbank van Eerste Aanleg of bij een Hof van Beroep.

2) Eens een tuchtstraf uitgevoerd, mag deze in de verdere loopbaan geen blijvende ongelijkheid scheppen tussen de confraters.

3) De aanwezigheid van een magistraat in de tuchtcommissie van beroep is onverdedigbaar.

4) Het eerherstel inzake tuchtstraffen dient ingevoerd.

5) De Nederlandse tekst van het ontwerp dient uitgezuiverd.

Het werk van de Commissie wordt eenparig goedgekeurd door de vergadering.

Tenslotte komt Mr Deyne aan het woord met — laten wij het noemen — een interpellatie over de kledij der deurwaarders (toga met bef). Zich steunend op een minutieuze studie van de bestaande teksten en meer bijzonder van een decreet van Nivose jaar XI, voert de spreker aan dat de kledij «van de heersende periode» en dus geen toga, en zeker geen bef, aan de deurwaarders is voorgeschreven. Mr Deyne knoopt daar nog enkele beschouwingen aan vast over de rol die deurwaarders en pleitbezorgers hebben te vervullen en die ze vaak overschrijden ten nadele der Balie. Mr Van Baarle besluit de aandacht van de Raad der Orde op deze kwestie te trekken.

Wij naderen reeds middernacht wanneer deze druk bigewoonde vergadering met haar gevuld programma, wordt besloten.

J. Marck.

VLAAMSE CONFERENTIE BIJ DE BALIE VAN HET HOF VAN BEROEP TE GENT

Er is wellicht, binnen het kader der werkzaamheden onzer Conferentie en speciaal betreffende de dingen die traditiegetrouw elk jaar terugkomen, niets — benevens de jaarlijkse uitstap — waarnaar de jongeren en de getrouwe ouderen zó naar uitzien, als naar de jaarlijkse verkiezing van de stagistenvertegenwoordigers, plechtigheid die steeds gepaard gaat met «het stagistensouper».

Waar de heersende toon van het jaarlijks openingsbanket, deze is van de stijfzittende boorden tutti quanti, wat we dan wel met het adjectief stijlvol bestempelen, gaat het er op het stagistensouper veel gemoedelijker en niet minder geestig toe.

Wanneer de Voorzitter de namen der kandidaten bekend maakt en de kiesstrijd open verklaart, ontimpelt zich elk voorhoofd en hart en geest zijn vol verwachting.

Dit jaar waren de kandidaten: Godelieve Claeyssoone en Urbain Schepens. Meldten zich aan om de voorstellingen te doen: R. Soetaert en W. Delva voor de eerste, K. Geirlandt en W. de Clercq voor de tweede.

Als vrouwelijk element werd de lof van de tact in verschillende tonen bezongen en voor de tweede candidaat werd de humor in al de mogelijke — en zelfs onmogelijke — nuances uitgebeeld.

De moderator, W. de Vynck — aftredende stagistenvertegenwoordiger — diende af en toe de bel te laten horen om de maat in de jeugdige onstuimigheid te doen behouden. De regels rechter van fair-play en confraterniteit werden niet overtreden.

Toen alles gezegd en tegengesproken was en de kandidaten hun programma hadden uiteengezet, werd tot geheime stemming overgegaan. Leve Godelieve!

De stagistenvertegenwoordiger-af had reeds bij het begin der zitting in ontroerende bewoordingen zijn zwanenzang laten horen en maakte nu heel galant plaats voor zijn opvolgster.

Dit was het moment waarop de Voorzitter het officiële gedeelte van de avond besloot en de vergadering geheven werd.

In de vooravond en aansluitend met het stagistensouper, had de eerste voordracht plaats over de beroepsleer, ten bate van de stagisten.

De heer Stafhouder L. de Bie hield een zeer leerrijke en gedocumenteerde uiteenzetting hieromtrent.

M. d. C.

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en Publiek Recht - n° 6, November 1952.

W. J. Van Eijkern: De publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie in Nederland. — A. Schillings: Het Hoger

Instituut voor Bestuurs- en Handelswetenschappen. — Opening van het 15e Academie-jaar. — Dr. C. Vanstraelen: De pacht prijzen bij verhuring door de openbare besturen. — Mr. M. V. Polak: Nederland. — J. M. Steensels: Taal-Kroniek. — E. Neefs en P. Claessens: Wetten en besluiten en onderrichtingen. — Dr. H. van Eecke: Naar de codificatie van het administratief recht. — Lic. J. Verschuieren: Het taalvraagstuk voor het Nationaal Congres. — Dr. L. Bosschaert: Wetgeving en Verkeerssignalisatie. — Roosens: Parlementaire Kroniek. — Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad - afl. 5 van 31 Januari 1953.

Prof. Mr. M. P. Vrij: Moet de journalist zich mogen verschonen van het getuigen in recht? (II, slot). — Mrs. I. van Creveld, Alfred Levy, R. L. Drilmsa en R. J. C. Vornegoor: Het nieuw Burgerlijk Wetboek. — Mr. I. Kisch: Scholten's rechtsleer: interpretatie en kritiek. — Mr. S. L. F. de Hertoghe: Nederland en de «Crime Passionnel»; Het geval Madame Chevalier. — Mr. P. Zonderland: Landbouw en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie.

Journal des Tribunaux - n° 3967.

Charley del Marmol: La liberté du commerce en droit belge. — Jurisprudence.

Revue de Droit Pénal et de Criminologie - n° 5.

P. E. Trousse: L'interprétation des Lois pénales. — Prof. J. Graven: La limitation du Droit de punir de l'Etat par les Droits de l'Homme. — Pierre Cannat: A propos de l'examen médio-psychologique et social des délinquants. — Jean-Marie Piret: Psychologie de l'aveu spontané.

Recueil Dalloz de Doctrine de Jurisprudence et de Législation - 5° cahier.

Gelorges Morange: La notion de situation illégitime dans le contentieux de la responsabilité administrative. — R. Savatier: La réduction de fermage pour perte de recolte. — La motivation des jugements des tribunaux paritaires. — Liotard: La tromperie par fausse indication de la nature ou de l'origine d'un vin. — Geo Minvielle: La représentation en justice de l'Etat partie civile.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"